

INTERN RAPPORT

Melding om brannvernet 2020

Analyse av resultater fra Melding om
brannvernet 2020

MELDING OM BRANNVERNET 2020

1	Om rapporten	4
	1.1 Formål.....	5
	1.2 Hovedtemaer	5
	1.3 Utvalgte nøkkeltall	7
2	Overordnet informasjon	8
	2.1 Ansatte	9
	2.2 Overordnet vakt.....	13
3	Mangfold	15
	3.1 Mangfold.....	16
4	Ledelse og fag	18
	4.1 Brannsjefer.....	19
	4.2 Utdanning	19
	4.3 Helhetlig system på overordnet innsatsledelse	24
	4.4 Enhetlig ledelsessystem (ELS)	25
5	Analysere og lære	27
	5.1 Risiko- og sårbarhetsanalyse	28
	5.2 Bruk av statistikk	29
	5.3 Lære av hendelser	32
	5.4 Lære av øvelser	33
6	Forebygging	34
	6.1 Sammensetning av forebyggende avdeling	35
	6.2 Fem viktigste satsningsområder for 2020	36
	6.2.1 Persongrupper.....	37
	6.2.2 Branner med risiko for tap av liv og helse	38
	6.2.3 Branner med risiko for tap av materielle verdier.....	38
	6.2.4 Branner med risiko for tap av kulturhistoriske verdier	38
	6.2.5 Branner som vil ha miljømessige konsekvenser	38
	6.2.6 Branner som vil ha samfunnsmessige konsekvenser	38
	6.3 Spesialkompetanse	39
	6.4 Samarbeid.....	41
	6.5 Rutine for å fange opp ny risiko	43
	6.6 Rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge mangler	45
	6.7 Rutiner som sikrer at kunnskap og erfaringer fra hendelser kommer til nytte	46
	6.8 Fordeling av forebyggende ressurser	48
	6.9 Tilsyn og feiing	51
7	Beredskap	52
	7.1 Sammensetning av beredskapsavdelingen	53
	7.2 Oppfyllelse av kravene i dimensjoneringsforskriften	54
	7.3 Lederøvelser.....	55
	7.4 Samvirkearenaer	57

MELDING OM BRANNVERNET 2020

7.5 Røykdykkertjeneste	58
7.6 Spesialkompetanse	58
8 110-sentrales	62
8.1 Bemanning og vaktordning.....	63
8.2 ROS-analyse	64
8.3 Fagutvikling	64
8.4 Øvelser	65
8.5 Reserveløsning	66
9 Tall fra KOSTRA	67
9.1 Brann- og ulykkesvern i KOSTRA.....	68
Vedlegg	71

KAPITTEL

1

Om rapporten

Melding om brannvernet (MOB) er brann- og redningsvesenets "selvangivelse". Rapporten er en sammenstilling og analyse av informasjon de enkelte brann- og redningsvesen har lagt inn i rapporteringsløsningen til DSB.

1.1

FORMÅL

Formålet med MOB er å se om kravene i lover og forskrifter på brannvernområdet er ivaretatt, og å belyse utviklingen i hvordan brann- og redningsvesenet jobber. MOB er en årlig oppsummering der brann- og redningsvesenet blir bedt om å vurdere seg selv og hvordan de jobber. Ståsted og lokal situasjon kan derfor være med på å farge informasjonen.

Analysen i denne rapporten ser mange steder på forskjeller mellom store og små brann- og redningsvesen. De blir delt inn i fem størrelseskategorier etter samlet antall årsverk, slik at det er mulig å sammenligne brann- og redningsvesen som ligner hverandre i størrelse. Det er stor variasjon i hvor mange som er ansatt, om de jobber på heltid eller på deltid, og hvor mange og hvilke hendelser de møter i sin hverdag. Rapporten gir et oversiktsbilde av situasjonen for brann- og redningsvesenet som helhet, men kan ikke dekke alle sider for hvert enkelt brannvesen ettersom de er så ulike.

Informasjonen fra MOB brukes til blant annet å:

- vurdere om regelverket fungerer etter hensikten
- vurdere effektivitet og kvalitet i brann- og redningstjenesten
- få et grunnlag for tilsyn
- gi styringsinformasjon til departement og politisk ledelse
- gi innspill til analyser og utredninger på brannvernområdet
- levere data til kommune-stat rapporteringen som administreres av Statistisk sentralbyrå

1.2

HOVEDTEMAER

Brann- og redningsvesenet rapporterer på de seks hovedtemaene under. Alle spørsmålene med svaralternativer vises i vedleggene.

1. Overordnet informasjon

Her stilles det spørsmål om brann- og redningsvesenet har løst hovedfunksjonene (for eksempel beredskap), ved hjelp av egne ansatte, kjøp av tjenesten eller gjennom samarbeid. Det inngår også årsverk per funksjon, som baserer seg på stillingsprosjenter. Det er i denne kategorien også spørsmål om vaktordning, og antall hel- og deltidsansatte utrykningsledere og brannkonstabler. Til slutt er det informasjon om antall ledere innenfor hovedfunksjonsområdene.

2. Mangfold

For å følge utviklingen i mangfold i brann- og redningsvesenet spørres det om hvor mange av lederne, utrykningslederne, brannkonstablene, og forebyggende personell, som er henholdsvis kvinner og innvandrere.

MELDING OM BRANNVERNET 2020

3. Ledelse og fag

Her spørres det om brann- og redningsvesenet har et system for overordnet innsatsledelse, i hvilken grad enhetlig ledelsessystem (ELS) benyttes ved hendelser, og antall ledere som har ELS-kurs eller tilsvarende. Videre skal det gis en oversikt over antall ansatte per hovedfunksjon (eksempelvis beredskap) som har eller mangler utdanning i henhold til forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen.

4. Beredskap

Det spørres om brann- og redningsvesenet oppfyller kravene til dimensjonering og eventuelle avvik her. Videre er det tatt inn spørsmål om antall lederøvelser og hvordan temaene for disse velges. Det er også spørsmål om brann- og redningsvesenet har utstyr og/eller kompetanse som gjør dem til en regional eller nasjonal ressurs. Her ligger også informasjon om kjøretøyparken.

5. Analysere og lære

Her måles hvordan brann- og redningsvesenet arbeider. Det er flere spørsmål om risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS):

- er det samsvar mellom egen ROS og den kommunale- og fylkeskommunale ROSen?
- hvordan deltar brann- og redningsvesenet ved utarbeidelsen av kommunal og fylkeskommunal ROS?
- er det skriftlige rutiner for å lære av hendelser og øvelser?
- hvordan benytter man statistikk i eget utviklingsarbeid?

6. Forebygging

Forskrift om brannforebygging fra 2016 gir brann- og redningsvesenet mer frihet til å prioritere forebyggende aktiviteter ut fra det som er mest formålstjenlig i eget område. DSB ønsker å måle utviklingen i hvordan brann- og redningsvesenet løser dette forebyggende arbeidet over tid. Brann- og redningsvesenet bes liste opp de fem viktigste satsingsområdene siste år i henhold til kartlagt risiko. Videre skal man rapportere type tiltak per satsingsområde, grad av gjennomføring per satsingsområde, og om man har rutiner for å fange opp ny risiko.

Brann- og redningsvesenet skal også anslå en fordeling brukt på ulike typer aktiviteter i det siste året av de samlede forebyggende ressursene. I kategorien ligger også spørsmål om antall skorsteiner og fyringsanlegg, samt antall feiinger og tilsyn, og det spørres om behovet for disse tjenestene har vært kartlagt. Tilsyn med a-, b- og c-objekter ligger også her, samt spørsmål om samarbeid med andre aktører for å redusere sannsynligheten for og konsekvensen av brann.

Måletidspunktet for hele MOB er 1. januar etter statistikkåret, altså for 2020 den 1. januar 2021. Datamaterialet er noe bearbeidet slik at det følger brannvesenets organisering og dimensjonering for 2020. Fristen for å svare var 1. mars 2021.

1.3

UTVALGTE NØKKELTALL

Utvalgte nøkkeltall fra Melding om brannvernet 2020 viser at utviklingen mot færre, og større brann- og redningsvesen fortsetter. Det blir samtidig færre brannsjefer, hvor en større andel er ansatt på heltid. Det er fortsatt en svært lav andel kvinner og innvandrere i brann- og redningsvesenene. Det er en positiv utvikling, men den går langsomt. En høy andel av de heltidsansatte utrykningslederne og brannkonstablene har en tilfredsstillende utdanning, mens andelen for de deltidsansatte er mye lavere.

<u>Antall brannvesen</u> 203 242 i 2019	<u>Antall årsverk</u> 4 633 4 461 i 2019	<u>Andel heltid</u> 34,1% 33,9% i 2019
<u>Andel kvinner</u> 5,5% 5,0% i 2019	<u>Andel innvandrere</u> 0,9% 0,8% i 2019	<u>Antall brannsjefer</u> 172 203 i 2019
<u>Har overordnet vakt</u> 86% 81% i 2019	<u>Bruker alltid ELS</u> 79,8% 73,6% i 2019	<u>Røykdykkertjeneste</u> 88,2% 88,8% i 2019
<u>Alder på ROS</u> 3 år medianverdi	<u>Bruk av statistikk</u> 84% i brannvernarbeid	<u>Antall avvik</u> 24 fra krav i forskrift

KAPITTEL

2

Overordnet informasjon

Dette kapitlet sammenstiller spørsmålene om antall ansatte, fordeling av årsverk på funksjoner, og fordeling av ansatte på heltid og på deltid. Det er også tall på utviklingen i antall brann- og redningsvesen og størrelsen på dem.

2.1

ANSATTE

Antall brann- og redningsvesen som skulle rapportere på MOB for 2020 var 203, mot 242 for året 2019. Fallet skyldes mange kommunesammenslåinger, og at enkelte brann- og redningsvesen, uavhengig av kommunesammenslåinger, finner det hensiktsmessig å slå seg sammen. DSB fikk inn MOB-rapport for 200 av de 203 brann- og redningsvesenene for 2020.

Det er et stort omfang av deltidsstillinger i brann- og redningsvesenet. Antall årsverk gir derfor et bedre bilde av utviklingen over tid enn antall ansatte. MOB baserer seg på fastsettelse av årsverk ved en summering av stillingsprosent. Dette er en forenklet rapportering av årsverk etter brannvesenets eget ønske, som kan gi noen mindre feil på lokalt nivå. Datakvaliteten på aggregert nasjonalt nivå anser vi som tilfredsstillende. Rapporteringen for antall årsverk i norske brann- og redningsvesen, inklusive kjøp av private tjenester i 2020 og de fire foregående år, er vist i tabell 1.

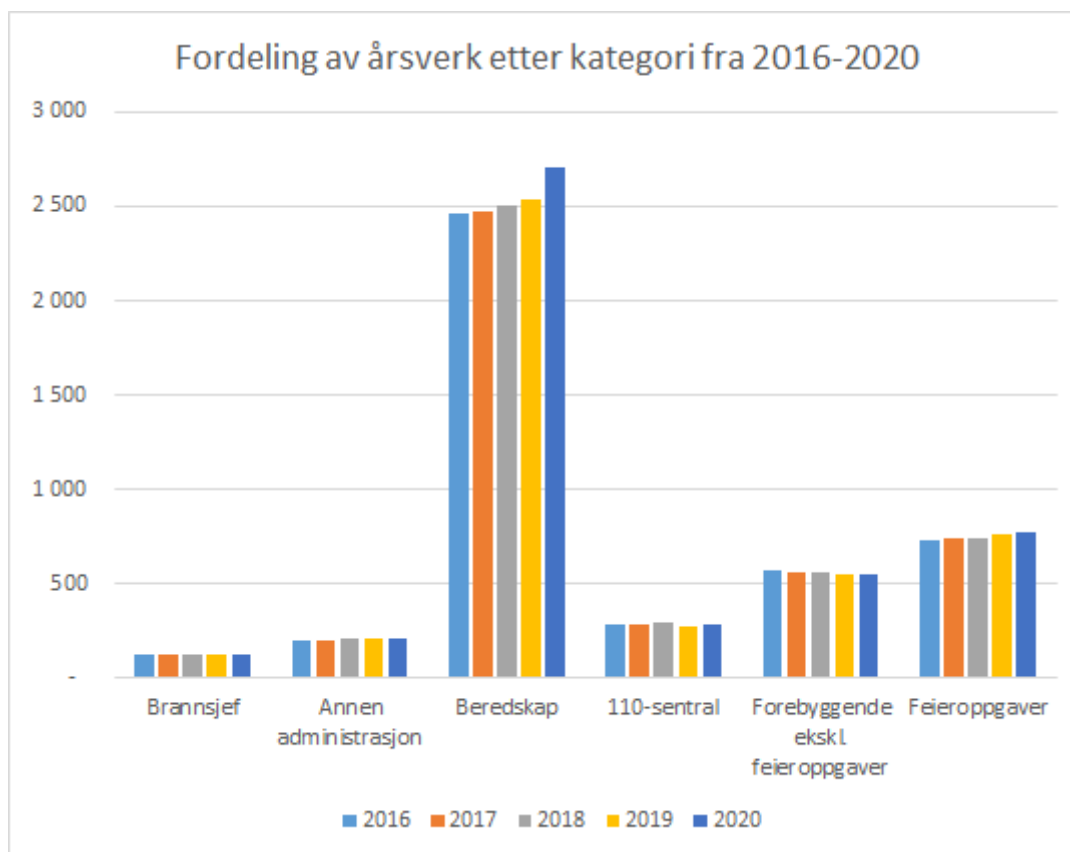
Årsverk	2016	2017	2018	2019	2020	Endring årsverk 2016- 2020	Endring i % 2016-2020	Trend
Brannsjef	128	128	129	129	121	-7	-5,5 %	
Annen administrasjon	202	198	205	210	210	8	4,0 %	
Beredskap	2 458	2 468	2 506	2 532	2 710	252	10,2 %	
110-sentral	287	288	295	277	280	-7	-2,4 %	
Forebyggende ekskl. feieroppgaver	566	561	556	552	545	-21	-3,6 %	
Feieroppgaver	725	737	739	760	767	42	5,9 %	
Totalt	4 366	4 381	4 432	4 461	4 633	268	6,1 %	

Tabell 1: Antall årsverk per år og stillingstype

Tabellen viser hvordan endringene i årsverk varierer mellom ulike typer stillinger. Totalt har antallet årsverk økt med 6 % fra 2016 til 2020. Antallet årsverk for brannsjefer, 110-sentraler¹ og forebyggende personell har gått noe ned, mens årsverkene for annen administrasjon, beredskap og feieroppgaver har økt. Den største delen av de nye årsverkene har kommet i beredskap, og økningen var størst fra 2019 til 2020.

Figur 1 viser fordelingen av årsverk etter kategori fra 2016 til 2020. Det er en markant oppgang i antall ansatte innenfor beredskap i 2020, og 58 % av årsverkene hører hjemme her. Det er færre brannsjefer, men flere årsverk innen annen administrasjon. Økningen i årsverk for feieroppgaver er lik nedgangen i årsverk for andre forebyggende oppgaver.

¹ Ved rapportering for MOB 2019 ble det tatt utgangspunkt i tallene som ble rapportert for 2018. Disse ble korrigert i ettertid fordi de utelot tall fra sentraler som har blitt slått sammen, men som fortsatt eksisterer med et av de tidligere navnene. Dette gjelder blant annet tidligere Asker og Bærum (nå Oslo) og Haugaland (nå Rogaland). Tabellen viser korrekte tall, men avviker noe fra hva som ble rapportert i 2018 og 2019.

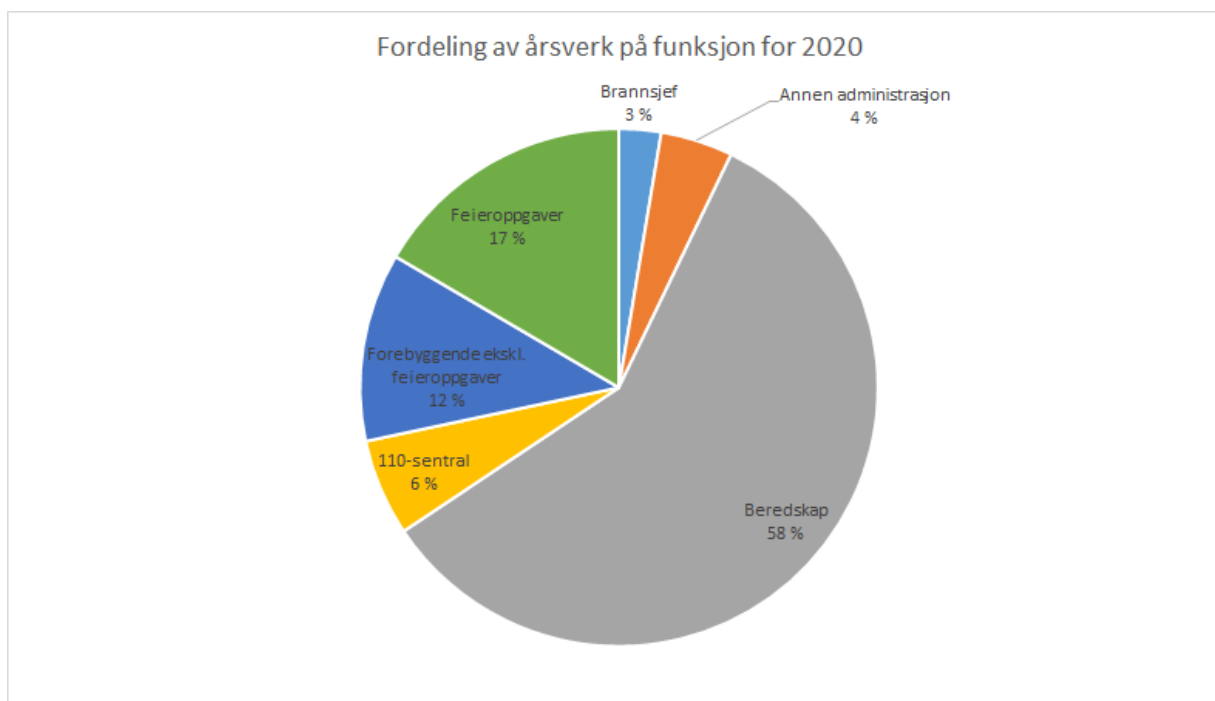
Figur 1: Fordeling av årsverk etter kategori fra 2016 til 2020

Fordelingen av årsverk etter kategori i 2020 vises i kakediagrammet i figur 2. Den største forskjellen fra tidligere år er at det er en høyere andel årsverk innen beredskap.

I denne analysen deler vi brann- og redningsvesenene inn i fem årsverk-kategorier etter antall årsverk de har rapportert inn. Det gjør det mulig å se nærmere på forskjellene mellom små, mellomstore og store brannvesen. Det forteller også noe om utviklingen av antallet av og størrelsen på brann- og redningsvesenene over tid.

Årsverk-kategori	2016	2017	2018	2019	2020	Trend
0-1,99	94	96	87	81	55	
2-4,99	66	57	56	52	41	
5-19,99	60	64	61	62	61	
20-49,99	30	29	29	29	26	
50+	17	18	18	18	20	
Totalt	267	264	251	242	203	

Tabell 2: Antall brann- og redningsvesen etter årsverk

Figur 2: Fordeling av årsverk etter funksjon i 2020

Tabell 2 viser at det har vært en gradvis nedgang de siste fem årene i antallet av de minste brann- og redningsvesen. Det har først og fremst blitt færre av de som har under fem årsverk, og i 2020 har 10 % av brann- og redningsvesenene 50 eller flere årsverk. Det er omtrent like mange brann- og redningsvesen med 5-20 årsverk som tidligere. Det har blitt færre av de minste, og flere av de største. Det er likevel fortsatt slik at det typiske brann- og redningsvesen er lite. Gjennomsnittlig antall årsverk er 21,5 og medianen er 5,6 årsverk. Spennet i størrelse er meget stort, fra under ett årsverk hos flere av de minste til 447 i Oslo.

Årsverkene i tabell 1 ble i all hovedsak utført av egne ansatte. Under 1 % av årsverkene er kjøpt fra private aktører. De ansatte fordelte seg som vist i tabell 3 på hel- og deltidsansatte. Tabellen viser ikke

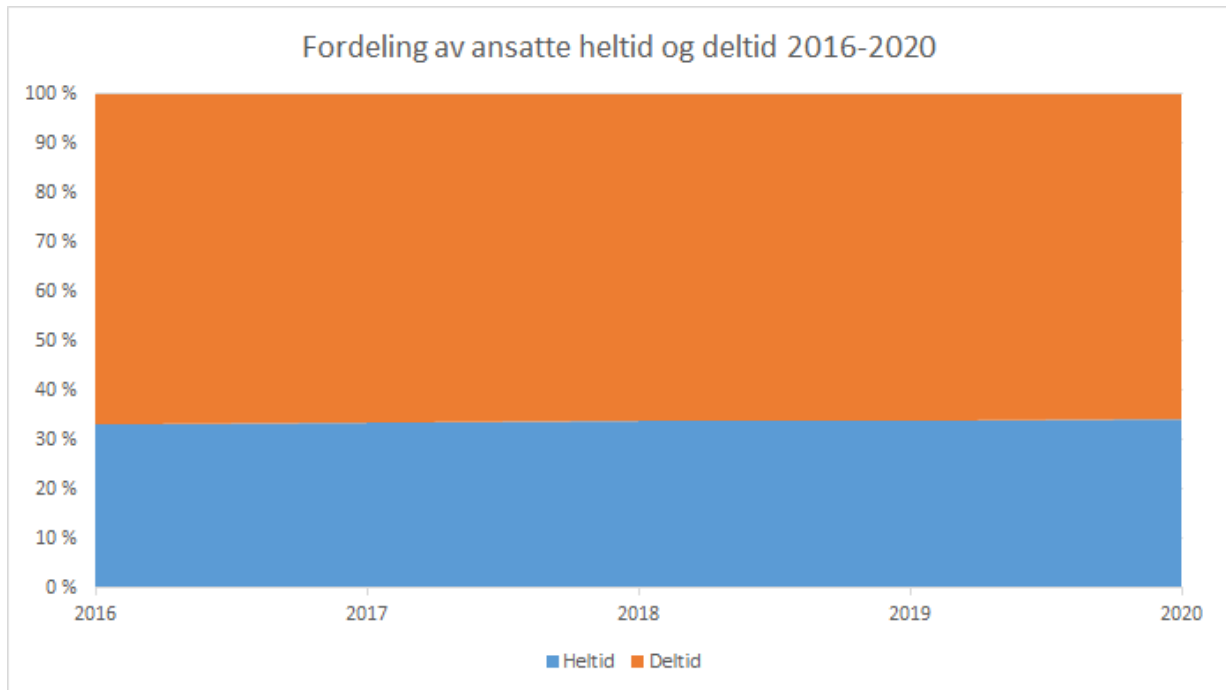
Antall ansatte	2016	2017	2018	2019	2020	Endring antall ansatte 2016-2020	Endring % 2016-2020	Trend
Heltid	3 809	3 834	3 924	3 975	4 088	279	7,3 %	
Deltid	7 675	7 654	7 736	7 754	7 891	216	2,8 %	
Totalt	11 484	11 488	11 660	11 729	11 979	495	4,3 %	

Tabell 3: Antall ansatte i heltids- og deltidsstillinger fra 2016 til 2020

årsverk, men antall personer ut fra hvilken stillingsform de har. I løpet av de siste fem årene har det vært en svak økning i andelen som er ansatt på heltid, men fortsatt er to av tre ansatt i en deltidsstilling.

MELDING OM BRANNVERNET 2020

Selv om den generelle utviklingen går mot færre og større brannvesen, er størstedelen av beredskapen ansatt i deltidsstillinger. Melding om brannverket inneholder ikke opplysninger om størrelsen på stillingsprosentene, men det er ikke uvanlig at tilkallingsmannskap har små stillinger. Figur 3 viser at det har vært en liten nedgang i andel deltidsansatte fra 2016 (66,8 %) til 2020 (65,9 %).

Figur 3: Fordeling av ansatte etter heltid og deltid fra 2016 til 2020

Tabell 4 viser utviklingen i antall ansatte i brann- og redningsvesenet, og befolkningsveksten i Norge fra 2016 til 2020. Veksten i antall ansatte var i 2020 prosentmessig høyere enn befolkningsveksten i Norge.

År	2016	2017	2018	2019	2020	Trend
Antall innbyggere	5 258 317	5 295 619	5 328 212	5 367 580	5 391 369	
Antall ansatte	11 484	11 488	11 660	11 729	11 979	

Tabell 4: Vekst i antall ansatte i brann- og redningsvesenet, og befolkningsveksten i Norge fra 2016 til 2020

2.2

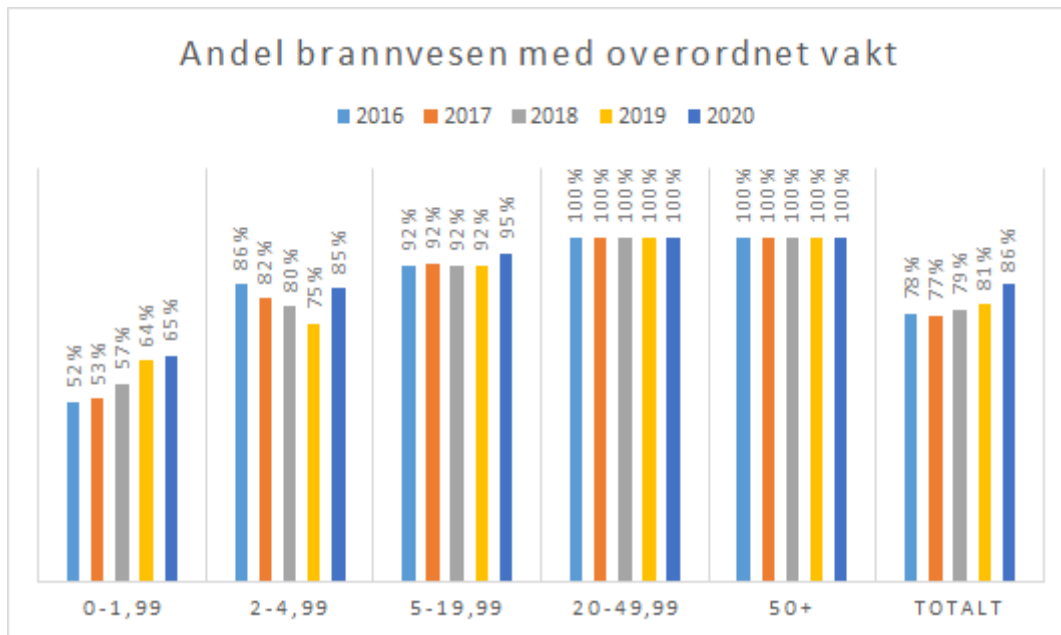
OVERORDNET VAKT

Overordnet vakt innebærer særskilt kvalifisert personell i egen vaktordning som har brannsjefens myndighet. I kommuner eller brannvernregioner med tettsteder med mer enn 2 000 innbyggere, skal det være dreiende overordnet vakt. Brannsjefen og stedfortreder skal inngå i vaktordningen. Overordnet vakt skal kunne lede samtidig innsats på flere skadesteder, og flere kommuner kan ha felles overordnet vakt. Tabell 5 viser at de aller fleste brann- og redningsvesen med til sammen fem eller flere årsverk har overordnet vakt. I alt er det 14 % av landets brann- og redningsvesen som ikke har overordnet vakt.

Overordnet vakt	2016		2017		2018		2019		2020	
	Har	Har ikke	Har	Har ikke	Har	Har ikke	Har	Har ikke	Har	Har ikke
0-1,99	49	45	51	45	50	37	52	29	36	19
2-4,99	57	9	47	10	45	11	39	13	35	6
5-19,99	55	5	59	5	56	5	57	5	58	3
20-49,99	30		29		29		29		26	-
50+	17		18		18		18		20	-
Totalt	208	59	204	60	198	53	195	47	175	28

Tabell 5: Overordnet vakt i brann- og redningsvesenet fra 2016 til 2020

I 2020 har en større andel av brann- og redningsvesen med under fem årsverk overordnet vakt enn for årene før. Det har blitt færre brannvesen i den størrelsen, så for de som har slått seg sammen med andre av samme størrelse, eller blitt en del av et større brannvesen, er det flere som nå har overordnet vakt. Figur 4 viser utviklingen fra 2016 til 2020 for hvor stor andel av brann- og redningsvesenene i hver årsverk-kategori som har overordnet vakt.

Figur 4: Andel brannvesen med overordnet vakt etter antall årsverk, fra 2016 til 2020

KAPITTEL

3

Mangfold

Dette kapitlet ser på andelen kvinner og innvandrere for ulike stillingstyper i brann- og redningsvesenet. Det er et mål å øke mangfoldet for å avspeile befolkningen bedre, og dermed utføre samfunnsoppdraget på en bedre måte.

3.1

MANGFOLD

Det er et mål for DSB at brann- og redningsvesenet skal avspeile befolkningen bedre. Andelen ansatte som er kvinner og innvandrere bør derfor øke fra dagens beskjedne nivå. Tabell 6 viser at i 2020 var 5,5 % av de ansatte kvinner, og 0,9 % innvandrere². Det var en økning på henholdsvis 0,5 og 0,1 prosentpoeng fra 2019, og fortsetter den langsomme, men positive utviklingen mot økt mangfold. Den høyeste andelen kvinner og innvandrere er blant forebyggende personell, mens den er lavest blant utrykningsledere og brannkonstabler³.

	Ledere		Utrykningsledere og brannkonstabler		Forebyggende personell (inkl. feiere)		I alt	
	Antall	%	Antall	%	Antall	%	Antall	%
2016								
Totalt	625		9 060		1 304		10 989	
Kvinner	25	4,0 %	207	2,3 %	192	14,7 %	424	3,9 %
Innvandrere	1	0,2 %	44	0,5 %	17	1,3 %	62	0,6 %
2017								
Totalt	620		9 154		1 326		11 100	
Kvinner	25	4,0 %	229	2,5 %	205	15,5 %	459	4,1 %
Innvandrere	1	0,2 %	53	0,6 %	19	1,4 %	73	0,7 %
2018								
Totalt	613		9 380		1 310		11 303	
Kvinner	28	4,6 %	266	2,8 %	208	15,9 %	502	4,4 %
Innvandrere	0	0,0 %	57	0,6 %	23	1,8 %	80	0,7 %
2019								
Totalt	599		9 378		1 321		11 298	
Kvinner	37	6,2 %	299	3,2 %	228	17,3 %	564	5,0 %
Innvandrere	3	0,5 %	60	0,6 %	26	2,0 %	89	0,8 %
2020								
Totalt	541		8 878		1 346		10 765	
Kvinner	38	7,0 %	321	3,6 %	231	17,2 %	590	5,5 %
Innvandrere	3	0,6 %	64	0,7 %	26	1,9 %	93	0,9 %

Tabell 6: Antall kvinner og innvandrere i brann- og redningsvesenet 2016 til 2020

Tabell 7 viser utviklingen i prosentandel kvinner og prosentandel innvandrere per år for ulike funksjoner. Det er en relativt jevn vekst, men den er noe høyere blant ledere, hvor prosentandelen er lav, og noe lavere blant forebyggende personell som har en høyere prosentandel kvinner og innvandrere.

² Med innvandrere menes her rene innvandrere eller norskfødte med to foreldre som er innvandrere. Personer fra Skandinavia eller andre vesteuropeiske land tas ikke med her.

³ Utviklingen i antall innrapporterte utrykningsledere og brannkonstabler stemmer ikke overens med utviklingen i antall årsverk som er rapportert i en annen del av MOB. Forskjellen er størst for brann- og redningsvesen som er slått sammen fra 2019 til 2020. Andelen kvinner og innvandrere følger utviklingen fra tidligere år. Antall årsverk har økt, men antall personer har gått ned. Noe kan skyldes flere heltidsstillinger, og noe kan skyldes feilrapportering.

MELDING OM BRANNVERNET 2020

Ledere	2016	2017	2018	2019	2020	Trend
Prosentandel kvinner	4,0 %	4,0 %	4,6 %	6,2 %	7,0 %	
Prosentandel innvandrere	0,2 %	0,2 %	0,0 %	0,5 %	0,6 %	
Utrykningsledere og brannkonstabler	2016	2017	2018	2019	2020	Trend
Prosentandel kvinner	2,3 %	2,5 %	2,8 %	3,2 %	3,6 %	
Prosentandel innvandrere	0,5 %	0,6 %	0,6 %	0,6 %	0,7 %	
Forebyggende personell (inkl. feiere)	2016	2017	2018	2019	2020	Trend
Prosentandel kvinner	14,7 %	15,5 %	15,9 %	17,3 %	17,2 %	
Prosentandel innvandrere	1,3 %	1,4 %	1,8 %	2,0 %	1,9 %	
I alt	2016	2017	2018	2019	2020	Trend
Prosentandel kvinner	3,9 %	4,1 %	4,4 %	5,0 %	5,5 %	
Prosentandel innvandrere	0,6 %	0,7 %	0,7 %	0,8 %	0,9 %	

Tabell 7: Andel kvinner og innvandrere i ulike funksjoner fra 2016 til 2020

KAPITTEL

4

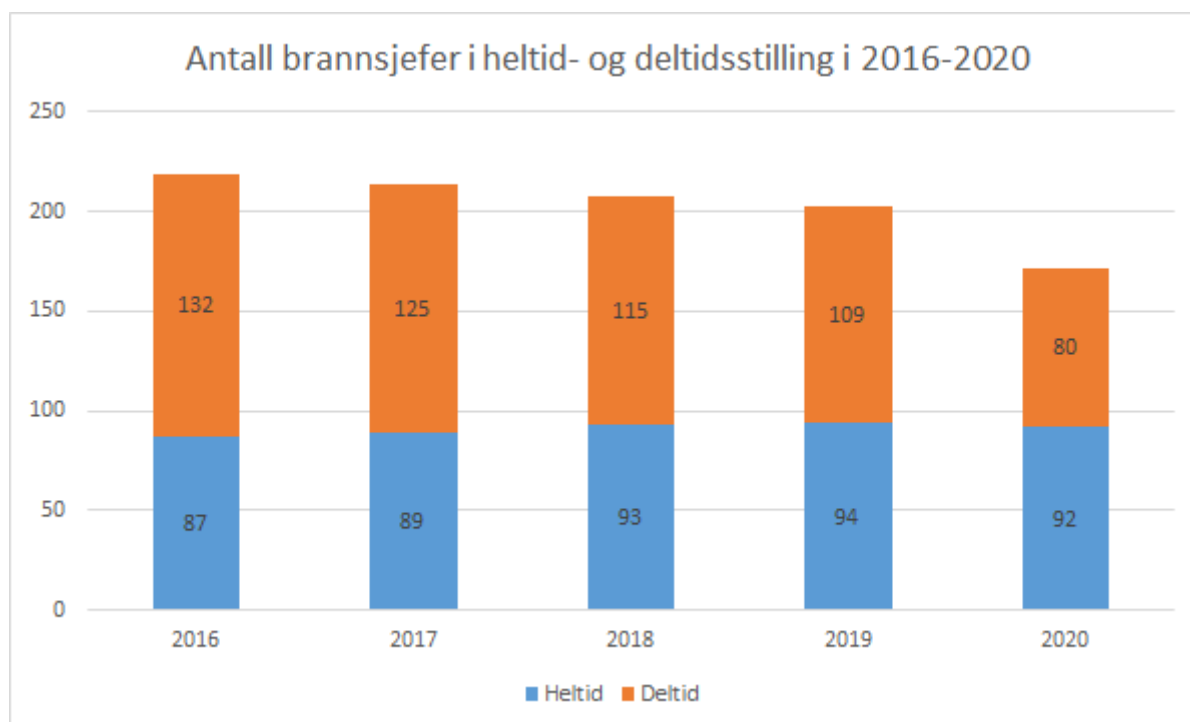
Ledelse og fag

Kapitlet inneholder opplysninger om antall brannsjefer, om de ansatte i brann- og redningsvesenet har tilfredsstillende utdanning, og om brannvesenet har og bruker et helhetlig system for innsatsledelse.

4.1

BRANNSJEFER

Antall brannsjefer har vært svakt synkende fra 2015 til 2019, blant annet som følge av noen sammenslåinger av brann- og redningsvesen. Fra 2019 til 2020 gikk antallet ned fra 203 til 172, og det henger sammen med at antallet brann- og redningsvesen gikk ned fra 242 til 203.

Figur 5: Antall brannsjefer i heltid- og deltidsstilling fra 2016 til 2020

Figur 5 viser også at andelen deltidsansatte brannsjefer har gått ned. Færre, og større brannvesen, fører til at det er færre brannsjefer, hvor flere er ansatt på heltid.

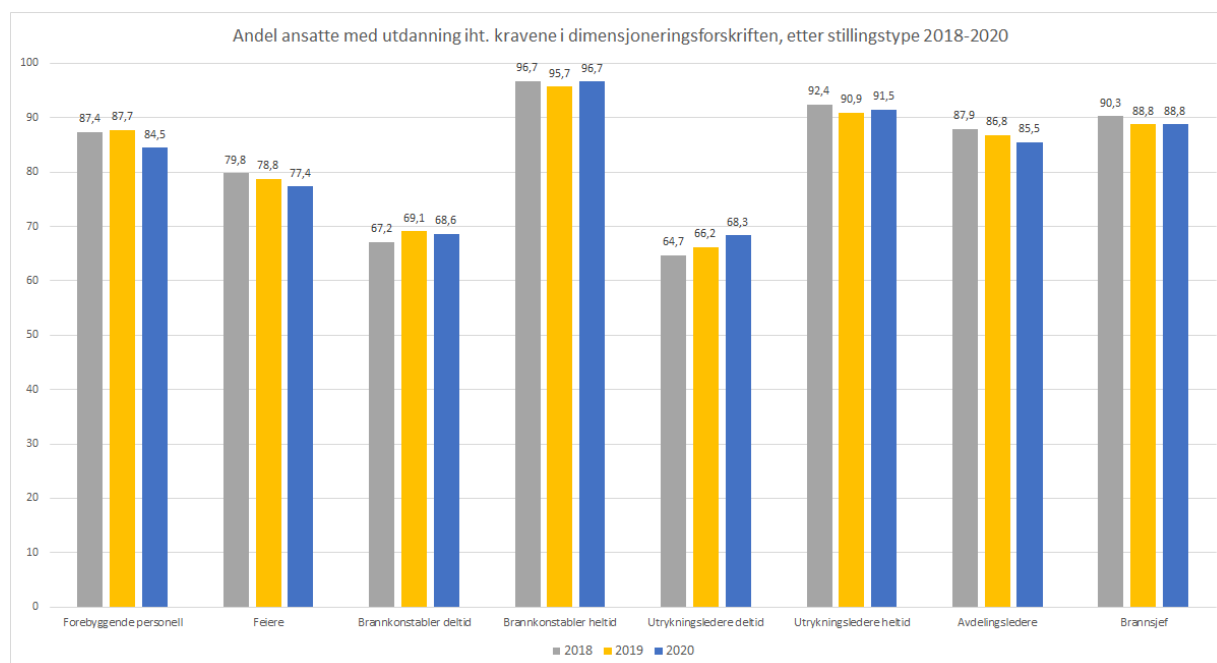
4.2

UTDANNING

Forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen (dimensjoneringsforskriften) fastsetter utdanningskravene for norske brann- og redningsvesen. En gitt ansatt er enten kvalifisert eller ikke kvalifisert, sett opp mot dimensjoneringsforskriften. Ifølge rapporterte tall for 2020 står det svært godt til på beredskap når det gjelder heltidsansatte, med 91,5 % andel med tilfredsstillende utdanning for heltids utrykningsledere og 96,7 % for heltids brannkonstabler (se figur 6). Også for brannsjefer har

MELDING OM BRANNVERNET 2020

nesten 9 av 10 tilfredsstillende utdanning, men det har vært en nedgang på 3,2 prosentpoeng siden 2016. Det er vanskelig å fastslå årsaken til det, men sammenslåing av brannvesen til større enheter som har medført noen flere ansettelser av nye brannsjefer uten utdanning fra Norges brannskole, kan være en forklaring. For avdelingsledere (avdelingsleder forebyggende, avdelingsleder beredskap mv.) og forebyggende personell, ligger andelen med tilfredsstillende utdanning på cirka 85 %.

Figur 6: Andel ansatte med utdanning i henhold til kravene i dimensjoneringsforskriften

For feiere har nesten 8 av 10 tilfredsstillende utdanning. På beredskap deltid er det fortsatt mye å hente på å bedre det gjennomsnittlige utdanningsnivået, der rundt 1 av 3 ansatte ikke har utdanning i henhold til kravet. Det er derimot rapportert en liten bedring fra 2016 til 2020, noe som blant annet skyldes at Norges Brannskole har hatt en sterkere oppfølging av kommunene for å få dem til å etterfølge forskriftskravene, og flere kurs gjennomføres regionalt.

Tabellene på de neste sidene viser andeler av ansatte med tilfredsstillende utdanning etter diverse størrelseskategorier på brann- og redningsvesen, her målt ved antall årsverk totalt. Noen steder er tallene veldig små og bør sees bort ifra, men gjennomgående ser vi, der tallene er store nok, at jo større brannvesen desto høyere andeler med tilfredsstillende utdanning. Dette gjelder spesielt for avdelingsledere og på beredskap for utrykningsledere heltid. Det er ikke like stort samsvar for deltidsansatte i beredskap og for forebyggende personell. En mulig forklaring kan være at det er lettere å opprettholde en tilfredsstillende bemanning i et større brannvesen enn i et mindre, og at forebyggende personell kan dra på kurs uten å måtte erstattes i en vaktplan.

Den største forskjellen for brannsjefene er at de har blitt færre, i takt med at det har blitt færre brann- og redningsvesen. Andel med tilfredsstillende utdanning har som nevnt over gått noe ned siden 2016.

MELDING OM BRANNVERNET 2020

	Årsverk-kategori	Årsverk	Antall med utdanning	Antall uten utdanning	%-andel med utdanning	%-andel uten utdanning
Brannsjef						
	1	0-1,99	40	9	81,6	18,4
	2	2-4,99	43	9	82,7	17,3
	3	5-19,99	61	4	93,8	6,2
	4	20-49,99	27	-	100	-
	5	50+	19	2	90,5	9,5
		Total	190	24	88,8	11,2

Tabell 9: Andel brannsjefer med tilfredsstillende utdanning

For avdelingsledere i tabell 8 er det et tydelig skille mellom de aller minste og de større brann- og redningsvesenene. Blant de med færre enn to årsverk mangler omtrent en av tre tilfredsstillende utdanning. For de større er det omtrent en av ti som mangler utdanningen som forskriften beskriver.

	Årsverk-kategori	Årsverk	Antall med utdanning	Antall uten utdanning	%-andel med utdanning	%-andel uten utdanning
Avdelingsledere						
	1	0-1,99	46	24	65,7	34,3
	2	2-4,99	59	11	84,3	15,7
	3	5-19,99	102	13	88,7	11,3
	4	20-49,99	59	4	93,7	6,3
	5	50+	53	2	96,4	3,6
		Total	319	54	85,5	14,5

Tabell 8: Andel avdelingsledere med tilfredsstillende utdanning

Andelen utrykningsledere med tilfredsstillende utdanning er vist i tabell 10, fordelt på heltid, deltid og totalt. Skillet for denne gruppen går mest tydelig på heltid og deltid. For heltid har 91,5 % av utrykningslederne utdanning, mens andelen er 68,3 % for deltid. For disse er det også en forskjell mellom de aller minste og de større.

MELDING OM BRANNVERNET 2020

	Årsverk- kategori	Årsverk	Antall med utdanning	Antall uten utdanning	%-andel med utdanning	%-andel uten utdanning	
Utrykningsledere							
HELTID	1	0-1,99	4	-	100,0	-	
	2	2-4,99	6	-	100,0	-	
	3	5-19,99	76	8	90,5	9,5	
	4	20-49,99	104	10	91,2	8,8	
	5	50+	242	22	91,7	8,3	
		Total	432	40	91,5	8,5	
Utrykningsledere							
	DELTID	1	0-1,99	155	113	57,8	42,2
		2	2-4,99	157	77	67,1	32,9
		3	5-19,99	417	171	70,9	29,1
		4	20-49,99	163	84	66,0	34,0
		5	50+	258	88	74,6	25,4
		Total	1 150	533	68,3	31,7	
Utrykningsledere							
HELTID + DELTID		Total	1 582	573	73,4	26,6	

Tabell 10: Andel utrykningsledere med tilfredsstillende utdanning

Andelen brannkonstabler med tilfredsstillende utdanning er vist i tabell 11. Som for utrykningslederne er det her et tydelig skille mellom heltid og deltid. Antallet som er ansatt på heltid er lavt for de små brann- og redningsvesenene. Totalt har 96,7 % av de heltidsansatte tilfredsstillende utdanning, mens tallet er 68,6 % for de deltidsansatte. Samlet for hele gruppen har tre av fire utdannelsen som forskriften krever.

MELDING OM BRANNVERNET 2020

	Årsverk-kategori	Årsverk	Antall med utdanning	Antall uten utdanning	%-andel med utdanning	%-andel uten utdanning
Brannkonstabler						
	HELTID	1	0-1,99	-	-	-
		2	2-4,99	-	3	100,0
		3	5-19,99	61	2	96,8
		4	20-49,99	380	10	97,4
		5	50+	1 233	43	96,6
			Total	1 674	58	96,7
	Årsverk-kategori	Årsverk	Antall med utdanning	Antall uten utdanning	%-andel med utdanning	%-andel uten utdanning
Brannkonstabler						
	DELTID	1	0-1,99	570	395	59,1
		2	2-4,99	802	286	73,7
		3	5-19,99	1 654	819	66,9
		4	20-49,99	772	408	65,4
		5	50+	972	272	78,1
			Total	4 770	2 180	68,6
Brannkonstabler						
HELTID + DELTID			Total	6 444	2 238	74,2
						25,8

Tabell 11: Andel brannkonstabler med tilfredsstillende utdanning

Andelen feiere med tilfredsstillende utdanning er vist i tabell 12. Her er det blant de med mellom 2 og 20 årsverk at andelen er lavest, med omtrent 70 %. For gruppen som helhet er det nærmere 80 % som har tilfredsstillende utdanning.

	Årsverk-kategori	Årsverk	Antall med utdanning	Antall uten utdanning	%-andel med utdanning	%-andel uten utdanning
Feiere						
	1	0-1,99	28	7	80,0	20,0
	2	2-4,99	45	19	70,3	29,7
	3	5-19,99	153	66	69,9	30,1
	4	20-49,99	137	33	80,6	19,4
	5	50+	245	53	82,2	17,8
		Total	608	178	77,4	22,6

Tabell 12: Andel feiere med tilfredsstillende utdanning

Totalt har 84,5 % av det forebyggende personellet vist i tabell 13 en utdanning som tilfredsstillende kravene satt i forskriften. I motsetning til for de andre gruppene, er det en noe høyere andel blant de mindre brann- og redningsvesenene. En medvirkende årsak kan være at i et mindre fagmiljø er behovet større for å ha en dokumentert utdanning.

	Årsverk- kategori	Årsverk	Antall med utdanning	Antall uten utdanning	%-andel med utdanning	%-andel uten utdanning
Forebyggende personell						
(ekskl. feiere)	1	0-1,99	52	5	91,2	8,8
	2	2-4,99	61	10	85,9	14,1
	3	5-19,99	99	20	83,2	16,8
	4	20-49,99	95	11	89,6	10,4
	5	50+	247	56	81,5	18,5
		Total	554	102	84,5	15,5

Tabell 13: Andel forebyggende personell (utenom feiere) med tilfredsstillende utdanning

4.3

HELHETLIG SYSTEM PÅ OVERORDNET INNSATSLEDELSE

Overordnet vakt/brannsjef/stedfortreder skal ha rutiner/prosedyrer som beskriver hvordan brann- og redningsvesenet vil ivareta alle funksjoner og oppgaver som må løses under en større eller kompleks hendelse. Systemet skal sikre kunnskap om overordnet innsatsledelse i hele organisasjonen.

På spørsmål om brann- og redningsvesenet har et helhetlig system på overordnet innsatsledelse fordelte svarene seg som vist i tabell 14. Andelen som er helt eller delvis enige at de har dette, øker med størrelsen på brann- og redningsvesenet målt i antall årsverk. Andelen går fra 72,7 % for de minste til 100 % for de med 20 eller flere årsverk.

Årsverk- kategori							Andel helt/delvis enig (%)
	Helt uenig	Delvis uenig	Verken eller	Delvis enig	Helt enig	I alt	
0-1,99	4	2	9	22	18	55	72,7
2-4,99	1	1	4	18	17	41	85,4
5-19,99	2	2	3	27	27	61	88,5
20-49,99	0	0	0	8	18	26	100,0
50+	0	0	0	4	16	20	100,0
Totalt	7	5	16	79	96	203	86,2

Tabell 14: Brann- og redningsvesen som har et helhetlig system for overordnet innsatsledelse i 2020

Andelen som sier seg helt eller delvis enige i at de har et helhetlig system for overordnet innsatsledelse, har økt fra 81,8 % i 2019 til 86,2 % i 2020. Det har økt både for de minste, og for de største som ikke allerede hadde et helhetlig system i 2019.

4.4

ENHETLIG LEDELSSESYSTEM (ELS)

Enhetlig ledelsessystem (ELS) er et organisatorisk verktøy i brann- og redningsvesenet og Sivilforsvaret som omhandler de funksjonene og oppgavene som må bli ivare tatt under ledelse og håndtering av en innsats.

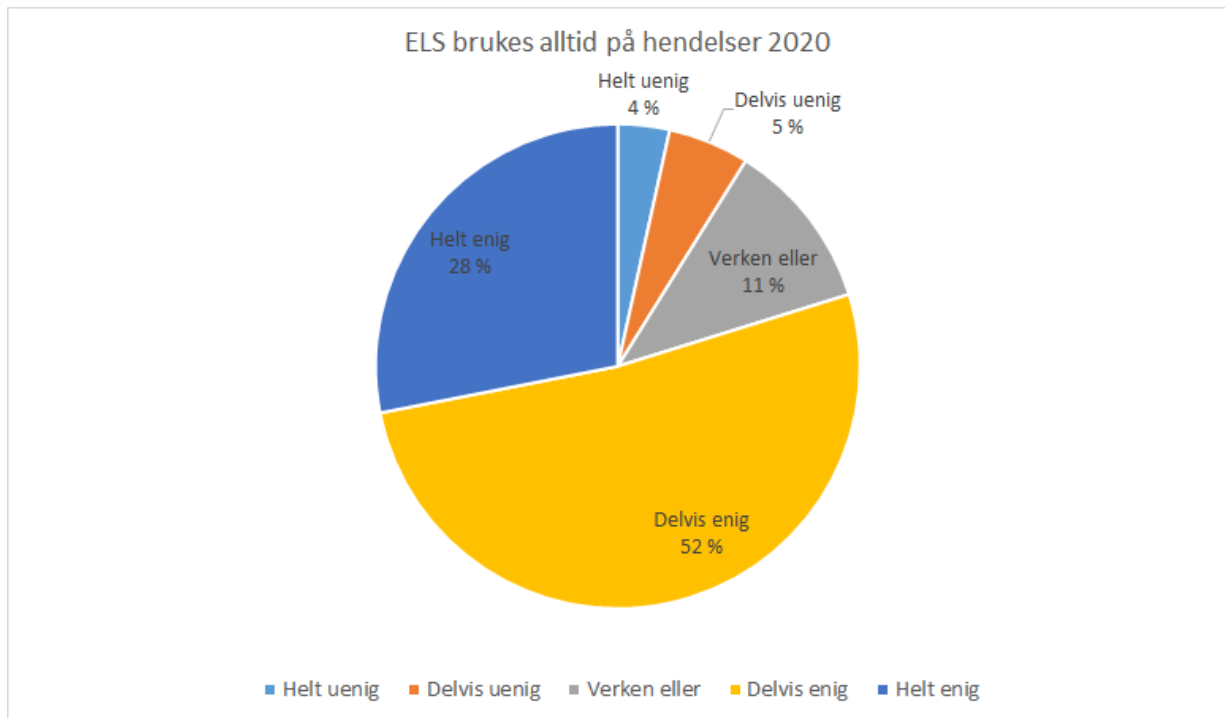
Årsverk- kategori							Andel helt/delvis enig (%)
	Helt uenig	Delvis uenig	Verken eller	Delvis enig	Helt enig	I alt	
0-1,99	3	4	9	30	9	55	70,9
2-4,99	3	4	4	22	8	41	73,2
5-19,99	1	3	9	33	15	61	78,7
20-49,99	0	0	1	10	15	26	96,2
50+	0	0	0	10	10	20	100,0
Totalt	7	11	23	105	57	203	79,8

Tabell 15: ELS brukes alltid på hendelser

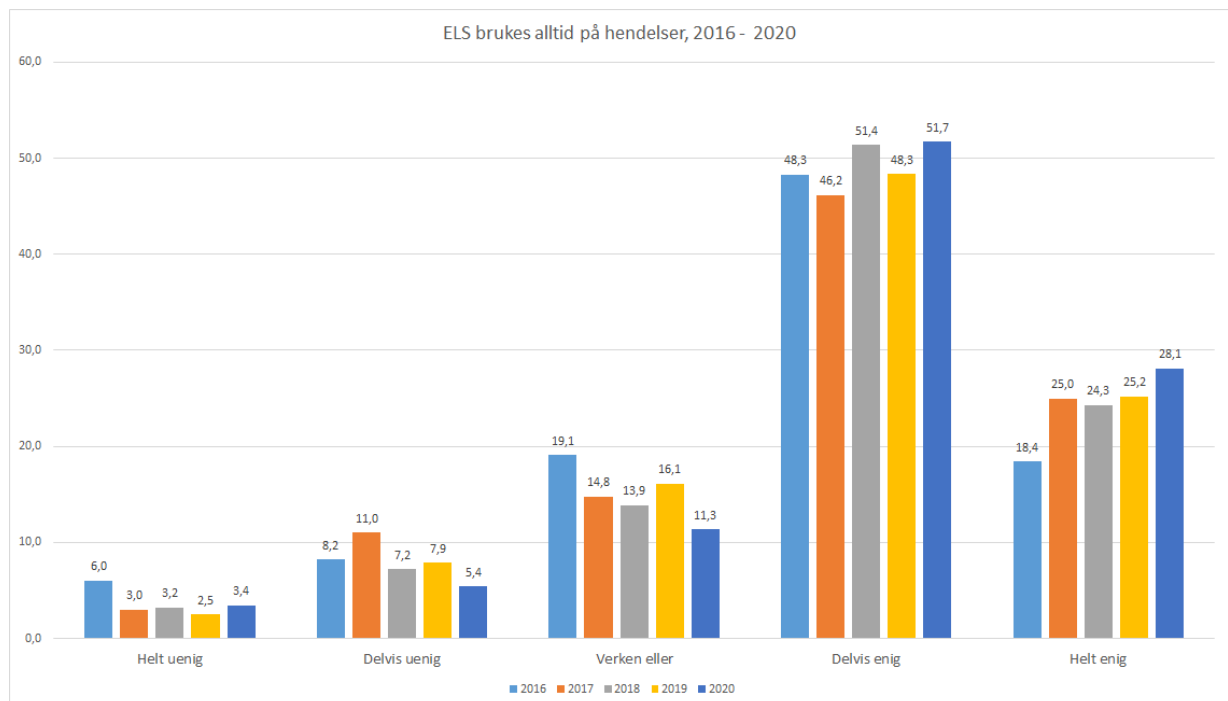
I MOB blir brann- og redningsvesenet bedt om å ta stilling til påstanden "ELS brukes alltid på hendelser". 8 av 10 brann- og redningsvesen sier seg helt eller delvis enig i dette i 2020 (tabell 15 og figur 8). Alle brann- og redningsvesenene er helt eller delvis enige i denne påstanden når vi ser på de med 50 eller flere årsverk.

Tallene i figur 7 viser også at det i snitt har vært en forbedring i form av økt ELS bruk fra 2016 til 2020. I 2016 svarte 67 % at de helt eller delvis var enige i påstanden om at ELS alltid brukes på hendelser. I 2020 har denne andelen økt til 80 %.

MELDING OM BRANNVERNET 2020

Figur 8: ELS brukes alltid på hendelser, fordelt på grad av enighet i 2020

Figur 7: ELS brukes alltid på hendelser, utvikling fra 2016 til 2020

KAPITTEL

5

Analysere og
lære

Kapitlet analyser svarene på spørsmålene om ROS-analyser, bruk av statistikk til brannvernarbeid, og rutiner for å lære av hendelser og øvelser.

5.1

RISIKO- OG SÅRBARHETSANALYSE

Kommunene har en lovpålagt plikt til å utarbeide en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse). Brann- og redningsvesenet har også et krav i dimensjoneringsforskriften om at dokumentasjonen av forskriftens krav skal baseres på en ROS-analyse.

Tabell 16 viser hvor mange år det er siden brann- og redningsvesenets ROS sist ble revidert. En revisjon innebærer at man har gjennomgått og vurdert ROS-analysen på nytt. I alt har 3 av 10 brannvesen ROS-analyser som er eldre enn 6 år, og 1 av 10 har analyser som er mer enn 10 år gamle. De brann- og redningsvesenene som har de eldste ROS-analysene, er de med færre enn 20 årsverk. Medianverdien for alderen på brann- og redningsvesenets seneste revisjon av ROS-analysen er tre år.

Årsverk/alder på ROS	over 15					I alt	Andel nyere enn 6 år	Andel nyere enn 10 år
	0-3 år	4-5 år	6-10 år	11-15 år	år			
0-1,99	18	14	15	3	5	55	58 %	85 %
2-4,99	18	14	7	0	2	41	78 %	95 %
5-19,99	36	5	12	4	4	61	67 %	87 %
20-49,99	19	2	5	0	0	26	81 %	100 %
50+	18	2	0	0	0	20	100 %	100 %
Totalt	109	37	39	7	11	203	72 %	91 %

Tabell 16: Antall år siden ROS sist ble revidert

Det er generelt en fordel at ROS for kommunen og brann- og redningsvesenet er samstemte. Det er også et krav i dimensjoneringsforskriftens at brann- og redningsvesenets ROS skal være koordinert med kommunens analyser på andre områder. Tabell 17 viser hvordan brann- og redningsvesenet vurderte seg selv på påstanden om at det er godt samsvar mellom kommunale ROS-analyse(r) og brannvesenets egen ROS.

Samsvar ROS/årsverk-kategori						I alt	Andel helt/delvis enig (%)	
	Helt uenig	Delvis uenig	Verken eller	Delvis enig	Helt enig			
0-1,99		2	5	20	21	7	55	51 %
2-4,99		0	0	11	25	5	41	73 %
5-19,99		1	0	15	32	13	61	74 %
20-49,99		0	1	4	12	9	26	81 %
50+		1	2	4	3	10	20	65 %
Totalt		4	8	54	93	44	203	67 %

Tabell 17: Grad av samsvar med kommunal ROS og brann- og redningsvesenets ROS

Tallene viser at det generelt er godt samsvar mellom kommunale ROS og brann- og redningsvesenene sine ROS, men at både blant de minste og de største er brannvesen som ikke vurderer at det er godt

samsvar mellom egen ROS og kommunal ROS. I de minste brannvesenene er det bare 51 % som er helt eller delvis enige i at det er godt samsvar. Graden av enighet er også lavere blant de største enn blant de mellomstore.

5.2

BRUK AV STATISTIKK

På spørsmål om brann- og redningsvesenet bruker statistikk fra BRIS⁴ i brannvernarbeidet, svarer mer enn 4 av 5 ja. Vi ser av tabell 18 at andelen som anvender statistikk øker med størrelsen på brann- og redningsvesenet. Det er positivt at mer enn 2 av 3 av de aller minste også bruker statistikk. Denne tabellen sier ikke noe om hvor ofte statistikk brukes, men det vises i tabellene lenger ned.

Statistikkbruk	Ja	Nei	I alt	% Ja
0-1,99	38	17	55	69 %
2-4,99	33	8	41	80 %
5-19,99	54	7	61	89 %
20-49,99	26	0	26	100 %
50+	20	0	20	100 %
Totalt	171	32	203	84 %

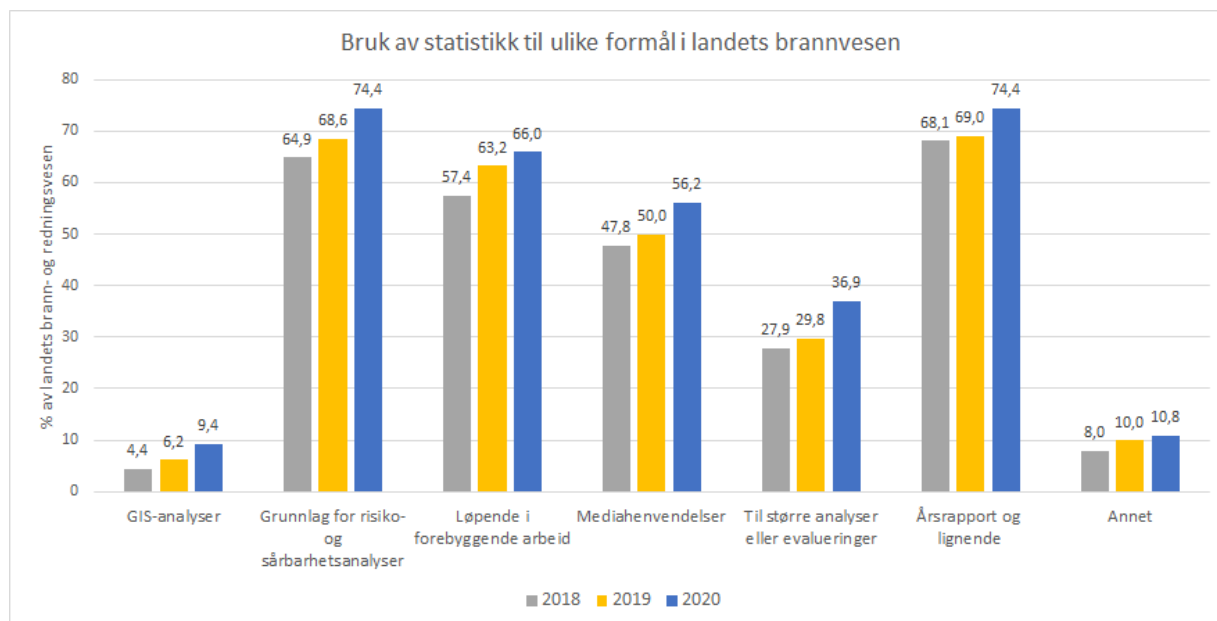
Tabell 18: Bruk av statistikk i brannvernarbeidet

Bruken av statistikk fra BRIS i brannvernarbeidet fordeler seg som vist i figur 9 og i tabell 19. Statistikk brukes hos 74 % til årsrapport eller lignende, samt blant 74 % som grunnlag for ROS og 66 % i det løpende forebyggende arbeidet. 56 % bruker statistikk ved mediehenvelser, og 37 % til større analyser. Bruken i kart (GIS-analyser) er fortsatt beskjeden med 9 %, men øker stadig. Bruken av statistikk øker for alle bruksområder, og lanseringen av BRIS UT fra medio 2019 har bidratt til at veksten har blitt forsterket i 2020.

Generelt sett brukes statistikk fra BRIS til flere formål av større brann- og redningsvesen enn hos de mindre, og tabellene på de kommende sidene viser at de også bruker BRIS oftere.

⁴ Brann- og redningsvesenets innrapportering og statistikk.

MELDING OM BRANNVERNET 2020

Figur 9: Bruk av statistikk til ulike formål i landets brannvesen fra 2018 til 2020

De fleste svarer at de bruker BRIS under en gang i måneden for løpende forebyggende arbeid, for større analyser eller utredninger, og for mediahenvendelser. Det er bare de største brann- og redningsvesenene som svarer at de bruker BRIS ukentlig eller daglig.

Type statistikkbruk / Årsverk:	0-1,99	2-4,99	5-19,99	20-49,99	50+	Totalt i 2020
Annet	9	10	10	15	15	11
GIS-analyser	5	2	7	12	40	9
Grunnlag for ROS-analyser	53	73	75	100	100	74
Løpende i forebyggende arbeid	40	61	72	88	100	66
Mediahenvendelser	36	49	54	81	100	56
Større analyser eller evalueringer	18	20	33	69	95	37
Årsrapport eller lignende	49	73	82	92	100	74

Tabell 19: Hva brukes statistikk til, etter størrelse på brann- og redningsvesen

Av de 203 brann- og redningsvesenene var det 32, eller 16 %, som svarte at de overhodet ikke bruker statistikk i det forebyggende arbeidet. I tillegg var det 3 som ikke gjorde dette i 2020. Flesteparten av de som bruker statistikk til løpende forebyggende arbeid, gjorde det sjeldnere enn en gang i måneden.

MELDING OM BRANNVERNET 2020

Statistikkbruk / Årsverk:	0-1,99	2-4,99	5-19,99	20-49,99	50+	Totalt
Bruker overhodet ikke statistikk	8 %	4 %	3 %	0 %	0 %	16 %
Bruker statistikk, men ikke til løpende forebyggende arbeid	8 %	4 %	5 %	1 %	0 %	18 %
De som bruker statistikk til løpende forebyggende arbeid:						
Ingen bruk i 2020	0 %	0 %	1 %	0 %	0 %	1 %
Under 1 gang i måneden i 2020	8 %	8 %	16 %	2 %	2 %	37 %
1-3 ganger i måneden i 2020	2 %	4 %	3 %	8 %	4 %	22 %
1-5 ganger i uka i 2020	0 %	0 %	1 %	1 %	2 %	4 %
Mer enn 5 ganger i uka i 2020	0 %	0 %	0 %	0 %	1 %	1 %
Totalt	27 %	20 %	30 %	13 %	10 %	100 %

Tabell 21: Hvor ofte ble statistikk fra BRIS brukt i forbindelse med løpende, forebyggende arbeid i 2020?

Flere enn hvert tredje brann- og redningsvesen bruker statistikk fra BRIS til større analyser og utredninger. Andelen er høyest blant de med mest ressurser, men selv blant de minste er det ett av fem brann- og redningsvesen som bruker statistikken fra BRIS til analyser og utredninger.

Statistikkbruk / Årsverk:	0-1,99	2-4,99	5-19,99	20-49,99	50+	Totalt
Bruker overhodet ikke statistikk	8 %	4 %	3 %	0 %	0 %	16 %
Bruker statistikk, men ikke til større analyser eller utredninger	14 %	12 %	17 %	4 %	0 %	47 %
De som bruker statistikk til større analyser og utredninger:						
Ingen bruk i 2020	2 %	1 %	1 %	0 %	0 %	5 %
1-3 ganger i 2020	3 %	3 %	7 %	7 %	6 %	26 %
4-6 ganger i 2020	0 %	0 %	1 %	1 %	2 %	4 %
7-10 ganger i 2020	0 %	0 %	0 %	0 %	1 %	1 %
Mer enn 10 ganger i 2020	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Totalt	27 %	20 %	30 %	13 %	10 %	100 %

Tabell 20: Hvor ofte ble BRIS brukt til større analyser eller utredninger i 2020?

9 av 203 brann- og redningsvesen har brukt statistikk fra BRIS for å svare på mediehenvelser mer enn 10 ganger i løpet av 2020.

Statistikkbruk / Årsverk:	0-1,99	2-4,99	5-19,99	20-49,99	50+	Totalt
Bruker overhodet ikke statistikk	8 %	4 %	3 %	0 %	0 %	16 %
Bruker statistikk, men ikke til mediehenverdeler	9 %	6 %	10 %	2 %	0 %	28 %
De som bruker statistikk til mediehenverdeler:						
Ingen bruk i 2020	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	1 %
1-4 ganger i 2020	9 %	8 %	13 %	6 %	5 %	42 %
5-9 ganger i 2020	0 %	1 %	2 %	2 %	3 %	8 %
10-30 ganger i 2020	0 %	0 %	1 %	2 %	1 %	4 %
Mer enn 30 ganger i 2020	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Totalt	27 %	20 %	30 %	13 %	10 %	100 %

Tabell 22: Hvor ofte ble statistikk fra BRIS brukt ved mediehenverdeler i 2020?

5.3

LÆRE AV HENDELSER

Brann- og redningsvesenet blir i MOB bedt om å ta stilling til om de har etablert gode skriftlige rutiner for å lære av hendelser. Det er altså et krav om at rutinene må være skriftlige. Svarene fordelte seg på størrelseskategorier (årsverk) som vist i tabell 23. Det er små tall for mange kombinasjoner, så tallene bør tolkes med varsomhet ved sammenligning mellom enkeltkombinasjoner. Mer enn tre av fire brann- og redningsvesen svarer at de har gode, skriftlige rutiner for å lære av hendelser.

Svar/årsverk	0-1,99	2-4,99	5-19,99	20-49,99	50+	Total
Helt uenig	2 %	2 %	2 %	0 %	0 %	1 %
Delvis uenig	9 %	5 %	11 %	4 %	0 %	7 %
Verken eller	18 %	12 %	18 %	8 %	5 %	14 %
Delvis enig	55 %	61 %	36 %	50 %	70 %	51 %
Helt enig	16 %	20 %	33 %	38 %	25 %	26 %
Total	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Tabell 23: Brann- og redningsvesenet har etablert gode skriftlige rutiner for å lære av hendelser

Sammenlignet med 2019 er det små forskjeller i svarene. Det er en større andel av de med over 20 årsverk som er helt enige i at de har etablert gode skriftlige rutiner, men en lavere andel blant de mindre.

5.4

LÆRE AV ØVELSER

Som for hendelser blir brann- og redningsvesenet i MOB bedt om å ta stilling til om at de har etablert gode skriftlige rutiner for å lære av øvelser. Det er altså også her et krav om at rutinene må være skriftlige. Svarene fordelte seg på størrelseskategorier (årsverk) som vist i tabell 24. Det er små tall for mange kombinasjoner, så tallene bør tolkes med varsomhet ved sammenligning mellom enkeltkombinasjoner. De største brann- og redningsvesenene har en høyere andel som svarer at de har etablert skriftlige rutiner for å lære av øvelser. Det er likevel ikke slik at antall årsverk er det eneste som er avgjørende. Viktigere enn størrelsen er om det også finnes andre skriftlige rutiner. Det virker rimelig å anta at et brann- og redningsvesen som er gode på skriftlige rutiner for hendelser, også er det for øvelser. Totalt svarer 84 % at de er enige eller delvis enige at de har etablert gode skriftlige rutiner for å lære av øvelser.

Svar/årsverk	0-1,99	2-4,99	5-19,99	20-49,99	50+	Total
Helt uenig	2 %	0 %	0 %	0 %	5 %	1 %
Delvis uenig	4 %	7 %	8 %	4 %	0 %	5 %
Verken eller	9 %	7 %	13 %	12 %	5 %	10 %
Delvis enig	65 %	51 %	38 %	54 %	60 %	52 %
Helt enig	20 %	34 %	41 %	31 %	30 %	32 %
Total	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Tabell 24: Brann- og redningsvesenet har etablert gode skriftlige rutiner for å lære av øvelser

Sammenlignet med 2019 er det som for rutiner for hendelser en høyere andel av de med over 20 årsverk som svarer at de er helt enige at de har gode skriftlige rutiner for å lære av øvelser. Fra 2019 til 2020 er det flere som har endret svar fra delvis enig til helt enig.

KAPITTEL

6

Forebygging

Kapitlet tar for seg hvordan de forebyggende avdelingene er sammensatt, hvilke satsningsområder de har for 2020, hvilken spesialkompetanse de har, og hvordan de samarbeider med andre. Det er videre spørsmål om skriftlige rutiner for å fange opp risiko og forbedring av det forebyggende arbeidet, og spørsmål om tilsyn og feiing.

6.1

SAMMENSETNING AV FOREBYGGENDE AVDELING

Tabell 25 viser hvordan forebyggende avdeling er sammensatt for brann- og redningsvesen i ulike størrelseskategorier (årsverk). Her har man hatt muligheten til å krysse av for flere alternativer samtidig, fordi man for eksempel kan kjøpe deler av forebyggende og ha eget personell samtidig.

Sammensetning av forebyggende avdeling, etter årsverk-kategorier for brann- og redningsvesen (flervalg mulig)												
Årsverk-kategori		Eget feierpersonell	Kjøper feierpersonell fra annet brannvesen	Kjøper feiertjenester privat	Samarbeid om feiertjenester	Eget forebyggende personell/leder (ekskl. feiling)	Kjøper forebyggende fra annet brannvesen (ekskl. feiling)	Kjøper forebyggende privat (ekskl. feiling)	Samarbeider om forebyggende (ekskl. feiling)	Totalt eget og kjøp feiertjenester	Totalt eget og kjøp forebyggende personell	Antall brann- og redningsvesen i de ulike kategoriene
0-1,99	Antall	18	29	9	4	18	28	3	7	54	49	55
	% i årsverkgruppe	29,1%	52,7%	16,4%	7,3%	32,7%	50,9%	5,5%	12,7%			
2-4,99	Antall	32	3	3	6	34	5	0	6	38	39	41
	% i årsverkgruppe	78,0%	7,3%	7,3%	14,6%	82,9%	12,2%	0,0%	14,6%			
5-19,99	Antall	60	0	1	1	61	1	1	2	61	63	61
	% i årsverkgruppe	98,4%	0,0%	1,6%	1,6%	100,0%	1,6%	1,6%	3,3%			
20-49,99	Antall	26	0	1	0	26	0	0	0	27	26	26
	% i årsverkgruppe	100,0%	0,0%	3,8%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%			
50+	Antall	19	0	1	0	20	0	0	0	20	20	20
	% i årsverkgruppe	95,0%	0,0%	5,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%			
Total	Antall	153	32	15	11	159	34	4	15	200	197	203

Tabell 25: Sammensetning av forebyggende avdeling i 2020

Gjennomgående er det slik at andelen av brann- og redningsvesenene som har hele eller deler av det forebyggende personellet ved egne ansatte, øker med størrelsen. For både feiertjenesten og forebyggende utenom feiling dekker cirka 95-100 % av alle med 5 eller flere årsverk totalt dette helt eller delvis ved egne ansatte. Dette gjelder også for cirka 29-83 %⁵ i de to minste kategoriene. Ser man på landet totalt er det relativt sett lite omfang av samarbeid med andre brann- og redningsvesen om forebyggende tjenester (7 %). Det er også lite kjøp av forebyggende tjenester fra private bedrifter (2 % for forebyggende annet enn feiere og 7 % for feiertjenesten).

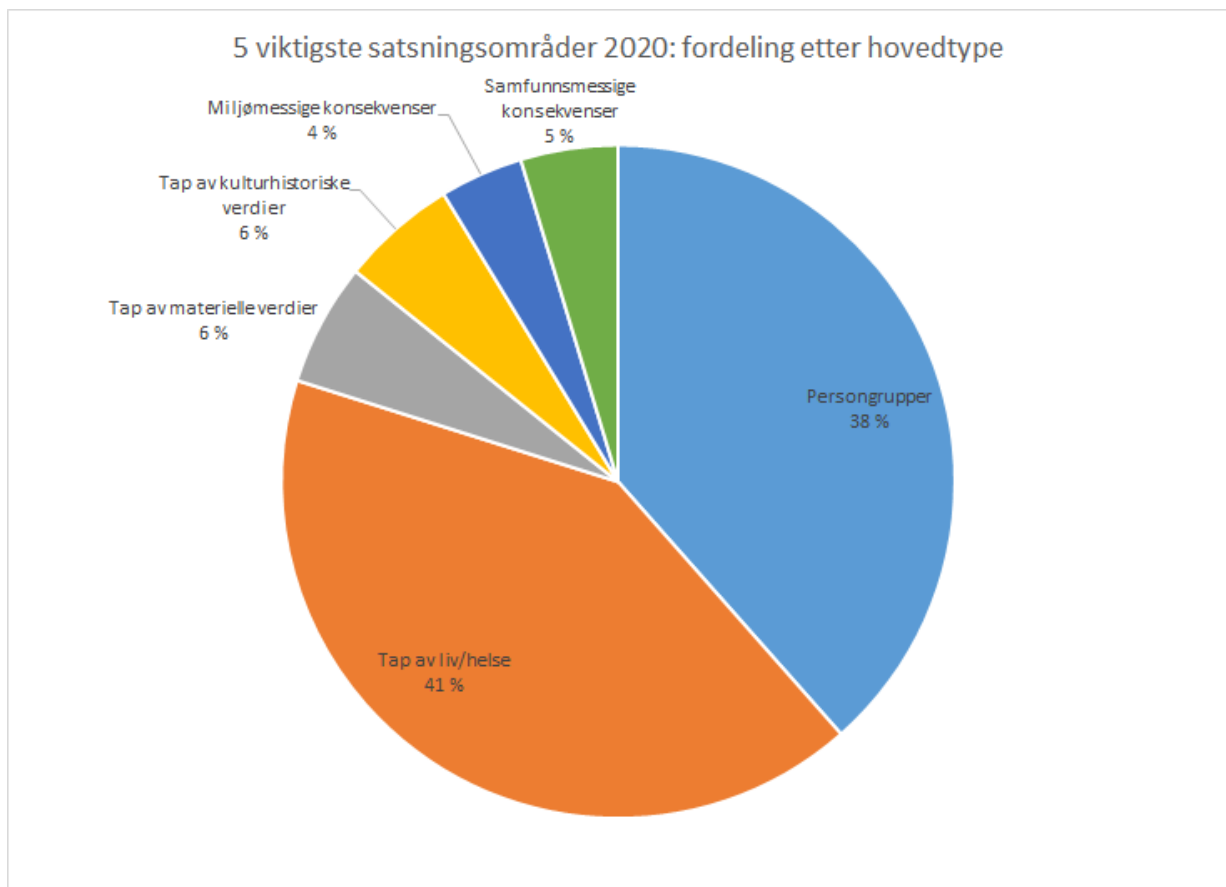
Sammenlignet med 2019 er det små endringer i sammensetningen av de forebyggende avdelingene rundt om i landets brann- og redningsvesen.

⁵ Det er valgt å regne ut prosenttallene ved å ta utgangspunkt i antall brann- og redningsvesen som har svarverdier i de ulike kategoriene, og det faktiske antallet brann- og redningsvesen i de ulike kategoriene. Summen av prosentene vil ikke bli 100 på grunn av muligheten for flere valg. 29 % viser til at 29,1 % har eget feierpersonell i den minste årsverkskategorien, mens 82,9 % har eget forebyggende personell i den nest laveste årsverkskategorien. Spennet for disse to tjenesteområdene for de to minste årsverk-kategoriene er avrundet til mellom 29–83 %.

6.2

FEM VIKTIGSTE SATSNINGSOMRÅDER FOR 2020

Brann- og redningsvesenet blir i MOB bedt om å angi de fem viktigste satsingsområdene som er høyest prioritert i henhold til kartlagt risiko. Et satsingsområde er her definert som et overordnet risikoområde som skal gis særskilt oppmerksomhet og ressurser for både å redusere sannsynligheten for brann og konsekvensene av brann. Satsningsområder fastsettes etter en kartlegging av risiko for brann. Kategoriseringen av satsingsområdene har utgangspunkt i brann- og eksplosjonsvernloven og forskrift om brannforebygging. Satsningsområdene er delt i seks hovedkategorier:

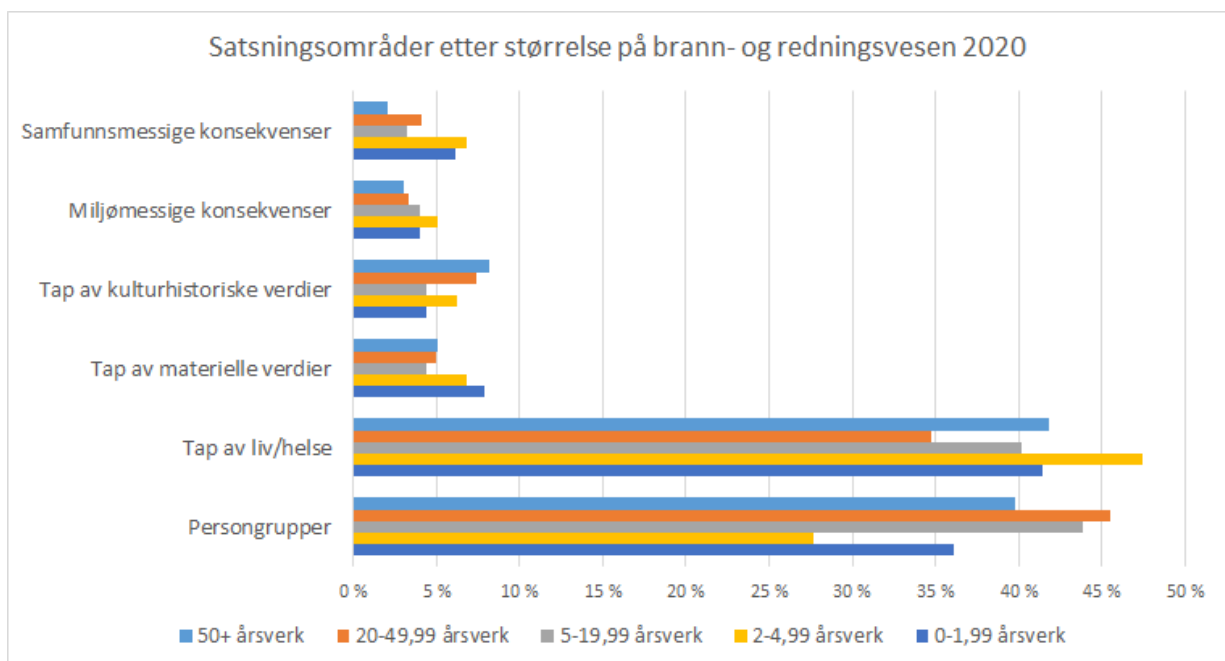
Figur 10: 5 viktigste satsningsområder 2020: fordeling etter hovedtype

- Persongrupper
- Branner med risiko for tap av liv og helse
- Branner med risiko for tap av materielle verdier
- Branner med risiko for tap av kulturhistoriske verdier
- Branner som vil ha miljømessige konsekvenser
- Branner som vil ha samfunnmessige konsekvenser

MELDING OM BRANNVERNET 2020

Figur 10 viser de viktigste satsningsområdene for å redusere sannsynligheten for brann og konsekvensen av brann. De to områdene persongrupper og branner med risiko for tap av liv og helse utgjør omtrent 80 prosent av alle satsningsområdene, uavhengig av størrelsen på brann- og redningsvesenet. De fire andre områdene er jevnstore totalt sett.

Figur 11 viser den prosentmessige fordelingen av de fem viktigste satsningsområdene for ulike størrelser av brann- og redningsvesen. Figuren viser at det er noe større oppmerksomhet på risiko for tap av materielle verdier for små brannvesen, og noe større oppmerksomhet rundt risiko for tap av kulturhistoriske verdier for større brannvesen. Hovedkonklusjonen er likevel at det er persongrupper og risiko for tap av liv og helse som er det absolutt viktigste for alle brannvesen.

Figur 11: Satsningsområder for å redusere sannsynligheten for og konsekvensen av brann

6.2.1

PERSONGRUPPER

I gjennomsnitt er 38 % av de fem viktigste satsningsområdene for 2020 innenfor hovedkategorien persongrupper. Brann- og redningsvesen med 2-5 årsværk har færre av sine satsningsområder her, men de har til gjengjeld flere av sine innenfor branner med risiko for tap av liv og helse. De persongruppene som har fått mest oppmerksomhet er eldre hjemmeboende, befolkningen generelt, skoleelever på grunnskolen og barnehagebarn. For større brannvesen er også rusmisbrukere og personer med kognitiv svikt satsningsområder, mens for de mindre er arbeidsinnvandrere et område med ekstra oppmerksomhet.

6.2.2

BRANNER MED RISIKO FOR TAP AV LIV OG HELSE

Denne kategorien har i gjennomsnitt 41 % av de fem viktigste satsningsområdene for 2020. Det er de mellom 2 og 5 årsverk som har mest oppmerksomhet her, mens de mellom 20 og 50 årsverk har minst. Til gjengjeld har disse høyest andel satsningsområder innen persongrupper. Samlet for disse to hovedgruppene er bildet ganske likt på tvers av størrelser på brann- og redningsvesen. I sum er 3,5 av 5 satsningsområder per brannvesen innen disse to hovedkategoriene.

Av de over 20 underkategoriene de kan velge blant, er sykehjem, omsorgsboliger/bofelleskap, kommunale boliger, barnehager og hoteller på topp. De mindre brann- og redningsvesenene har i tillegg skoler og forsamlingslokaler høyt på listen, mens de mellomstore og store har prioritert henholdsvis fritidsboliger og boligblokker hvor brannvesenets stigemateriell er forutsatt som rømningsvei høyere.

6.2.3

BRANNER MED RISIKO FOR TAP AV MATERIELLE VERDIER

I gjennomsnitt er 6 %, eller 0,26 satsningsområder per brannvesen innen denne kategorien. Her har mange brannvesen angitt spesifikke, andre verdier som en prioritet, og av generelle grupperinger er næringsparker, salgslokaler og større lagerbygninger høyt oppe. I denne kategorien kan det være store, lokale variasjoner, hvor for eksempel produktiv skog og trelastopplag kan være satsningsområder for enkelte brannvesen, mens andre er opptatt av parkeringshus eller underjordiske garasjeanlegg.

6.2.4

BRANNER MED RISIKO FOR TAP AV KULTURHISTORISKE VERDIER

Denne kategorien har også i gjennomsnitt 6 % av satsningsområdene. Her er det færre underkategorier å velge blant, så områder med verneverdig tett trehusbebyggelse, verneverdige bygninger og kulturhistoriske samlinger og museer er på topp uavhengig av størrelse på brann- og redningsvesenet.

6.2.5

BRANNER SOM VIL HA MILJØMESSIGE KONSEKVENSER

I gjennomsnitt er 4 %, eller 0,18 av satsningsområdene per brannvesen innen denne kategorien. Det er dermed den som færrest har prioritert blant sine fem viktigste områder. Enkelte brannvesen har likevel flere satsningsområder her enn for branner som vil ha samfunnsmessige konsekvenser, så lokale forhold kan være avgjørende. Samlet sett er avfallsplasser og kjemiske fabrikker/kjemikalielagre på topp, sammen med andre miljømessige konsekvenser som er angitt spesifikt per brannvesen. Også olje-/gassanlegg, tankanlegg og avfallscontainere har lokal oppmerksomhet.

6.2.6

BRANNER SOM VIL HA SAMFUNNMESSIGE KONSEKVENSER

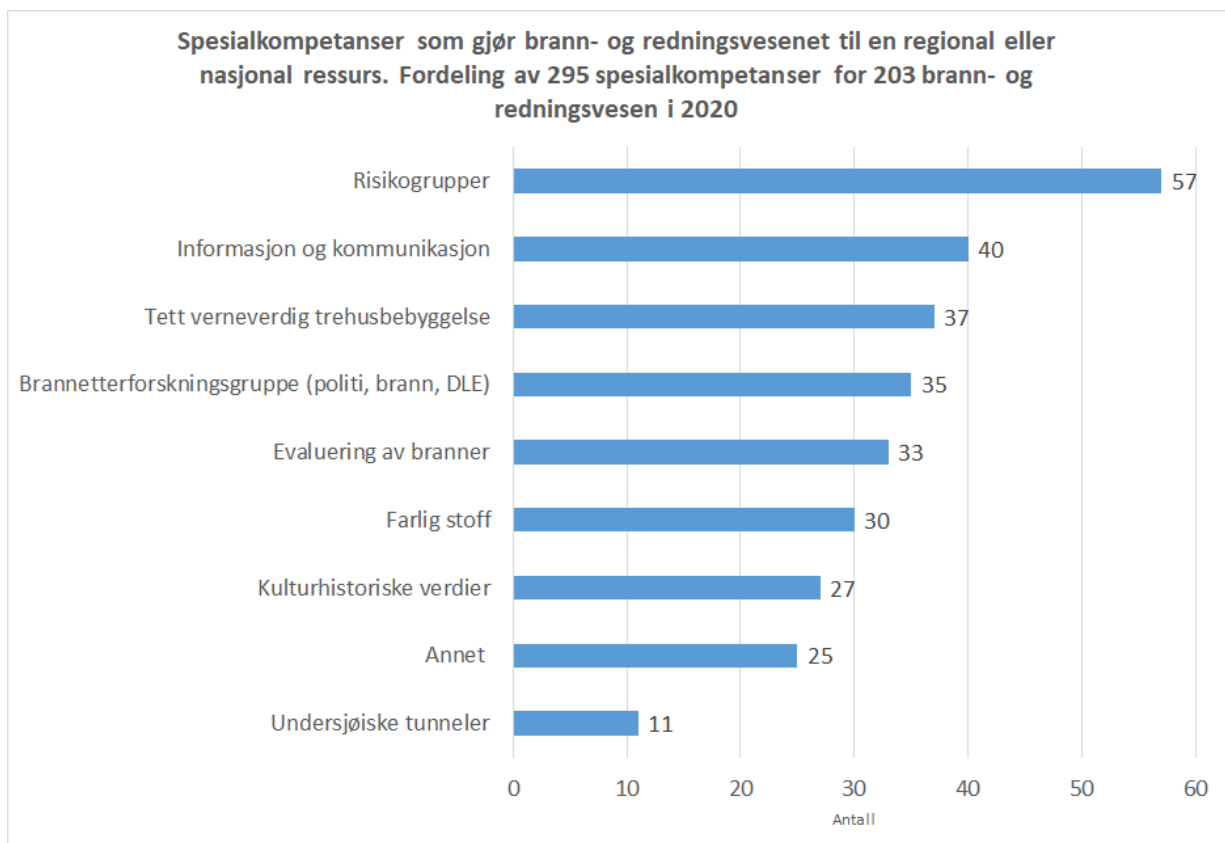
Denne kategorien har i gjennomsnitt 5 % av satsningsområdene. Her er det de minste brann- og redningsvesenene som relativt sett har flere satsningsområder. Vannforsyning, og andre

samfunnsmessige konsekvenser er høyest på listen. Det er ganske jevnt fordelt mellom andre satsningsområder som flyplasser, terminaler, datasentraler og sprengstoffindustri/eksplosivlager.

6.3

SPESIALKOMPETANSE

Brann- og redningsvesenene blir bedt om å oppgi hvilke områder innen det forebyggende de har spesialkompetanse på, som gjør at de anser seg som en regional eller nasjonal ressurs. Av de 203 brann- og redningsvesenene oppga 118 ingen spesialkompetanse. 85 oppga spesialkompetanse på ett eller flere områder. Totalt ble det oppgitt 295 spesialkompetanser. Figur 12 viser at flest har spesialkompetanse på risikogrupper (57) og informasjon og kommunikasjon (40), foran tett verneverdig trehusbebyggelse (37). Deretter følger brannetterforskningsgruppe (35), evaluering av branner (33) og kompetanse på farlig stoff (30).

Figur 12: Spesialkompetanser innen forebygging som gjør brann- og redningsvesenet til en regional og/eller nasjonal ressurs. Fordeling på type kompetanse.

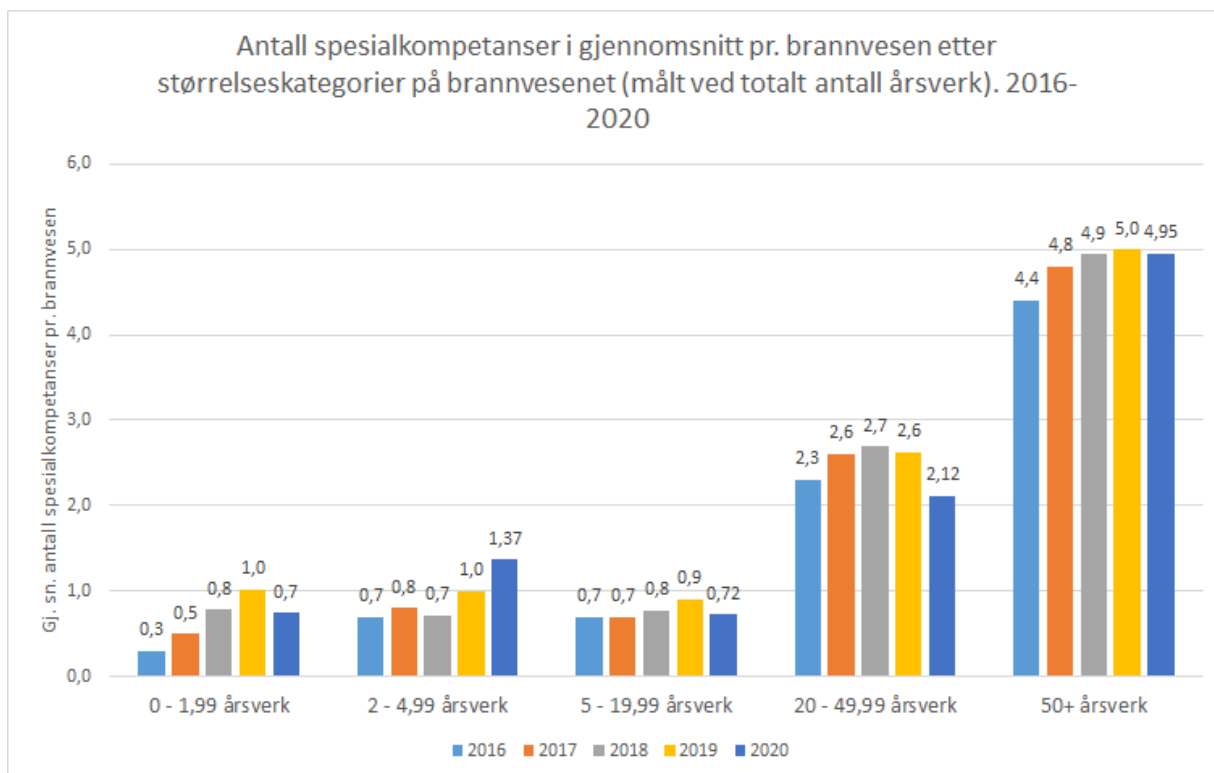
MELDING OM BRANNVERNET 2020

Tabell 26 viser at for de fleste typer kompetanse er det slik at brann- og redningsvesen med over 20 årsverk i betydelig større grad sitter på spesialkompetanse. Spesielt for risikogrupper, brannetterforskningsgrupper, farlig stoff og tett verneverdig trehusbebyggelse er dette tilfellet.

Spes.kompetanse / årsverk-kategori:	% i		% i		% i		20-		% i		Totalt
	0-1,99	kategori	2-4,99	kategori	5-19,99	kategori	49,99	kategori	50+	kategori	
Risikogrupper	7	12,7	10	24,4	8	13,1	15	57,7	17	85,0	57
Informasjon og kommunikasjon	7	12,7	7	17,1	5	8,2	5	19,2	16	80,0	40
Brannetterforskningsgruppe (politi, brann, DLE)	1	1,8	5	12,2	9	14,8	9	34,6	11	55,0	35
Farlig stoff	4	7,3	7	17,1	3	4,9	4	15,4	12	60,0	30
Tett verneverdig trehusbebyggelse	5	9,1	6	14,6	6	9,8	9	34,6	11	55,0	37
Evaluering av branner	5	9,1	7	17,1	4	6,6	5	19,2	12	60,0	33
Kulturhistoriske verdier	5	9,1	4	9,8	3	4,9	5	19,2	10	50,0	27
Undersjøiske tunneler	0	0,0	5	12,2	2	3,3	0	0,0	4	20,0	11
Annet	7	12,7	5	12,2	4	6,6	3	11,5	6	30,0	25
Ingen	46	83,6	21	51,2	45	73,8	6	23,1	0	0,0	118
Totalt antall svar (ekskl. ingen)	41		56		44		55		99		295
Totalt antall brannvesen	55		41		61		26		20		203
Antall spesialkompetanser pr. brannvesen	0,75		1,37		0,72		2,12		4,95		1,45

Tabell 26: Antall og andel brann- og redningsvesen som har spesialkompetanse innen ulike områder, fordelt på årsverk-kategori

I gjennomsnitt oppgir de største brann- og redningsvesenene (50 årsverk eller mer) 5 spesialkompetanser, mens de minste (under 2 årsverk) oppgir 0,75. Med unntak av de med mellom 2 og 5 årsverk, har alle oppgitt færre spesialkompetanser for 2020 enn for 2019. Nedgangen er størst for de med 20-50 årsverk, og spesielt i kategoriene informasjon og kommunikasjon og farlig gods. Figur 13 viser utviklingen i antall spesialkompetanser fra 2016 til 2020.

Figur 13: Antall spesialkompetanser i gjennomsnitt per brannvesen

6.4

SAMARBEID

Brann- og redningsvesenet har i henhold til Forskrift om brannforebygging plikt til å planlegge samarbeid (§ 15) og plikt til å motivere og samarbeide med aktuelle aktører for å forebygge brann (§ 19).

På spørsmål om hvilke aktører brann- og redningsvesenet har samarbeidet med det siste år for å redusere sannsynligheten for og/eller konsekvensen av brann, viser tabell 27 hva som ble rapportert.

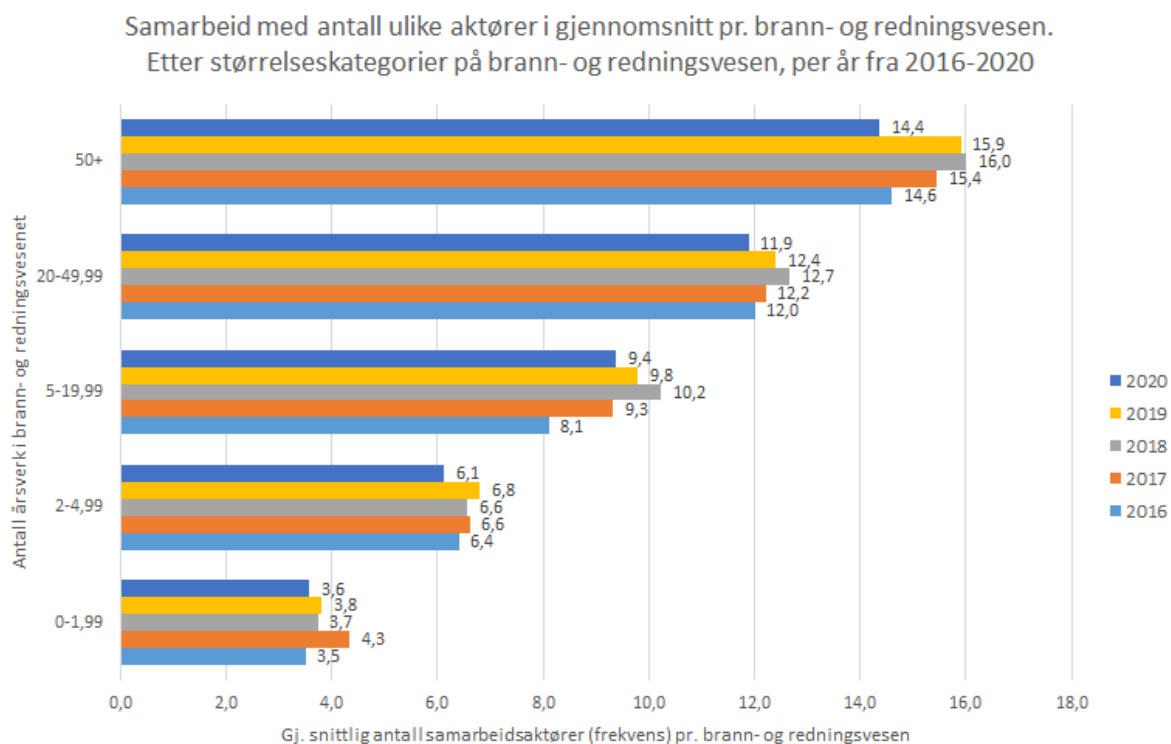
Tre av fire av alle landets brann- og redningsvesen samarbeider med helse- og omsorgssektoren, og to av tre samarbeider med plan- og bygningssektoren og teknisk sektor i kommunen. Halvparten samarbeider også med det lokale el-tilsynet (DLE), flyktningetjenesten i kommunen og politiet.

MELDING OM BRANNVERNET 2020

Samarbeid med:	0-1,99	2-4,99	5-19,99	20-49,99	50+	I alt
Andre brann- og redningsvesen	24	17	45	22	18	126
Arbeidstilsynet	5	10	20	14	17	66
Boligtildelingstjenesten i kommunen	8	11	31	20	18	88
DSB	7	9	23	14	15	68
Det lokale el-tilsyn	12	19	42	20	18	111
Eiendomsforvaltningen i kommunen	10	20	41	24	18	113
Flyktningetjenesten i kommunen	11	16	40	16	17	100
Forsikringsbransjen	5	10	19	15	13	62
Frivillige organisasjoner	5	11	27	10	15	68
Fylkeskommunale vernemyndigheter	1	2	9	9	9	30
Helse og omsorgssektoren i kommunen	26	26	55	24	19	150
Industrivernet	5	15	29	17	8	74
NAV	2	9	7	9	14	41
Plan- og bygningssektor i kommunen	20	26	50	24	20	140
Politiet	14	13	34	18	18	97
Riksantikvaren	3	2	10	10	10	35
Teknisk sektor i kommunen	26	22	46	22	18	134
Voksenopplæringen i kommunen	3	8	23	10	11	55
Andre aktører	9	5	21	11	11	57
Totalt	196	251	572	309	287	1 615

Tabell 27: Hvem brann- og redningsvesenet har samarbeidet med siste år for å redusere sannsynligheten for og/eller konsekvensen av brann

Det er gjennomgående slik at jo større brann- og redningsvesen desto flere aktører samarbeider man med (se figur 14). De største brann- og redningsvesenene (over 50 årsverk) oppgir i snitt 14,4 av maksimalt 19 samarbeidspartnere som er listet opp i tabell 27.

Figur 14: Gjennomsnittlig antall samarbeidsaktører per brann- og redningsvesen for å redusere sannsynligheten for og/eller konsekvensene av brann

8 av 10 brannvesen oppgir at de samarbeider med andre aktører for å redusere sannsynligheten for og/eller konsekvensene av brann. Av de 41 som svarer nei, har 35 færre enn 5 årsverk.

6.5

RUTINE FOR Å FANGE OPP NY RISIKO

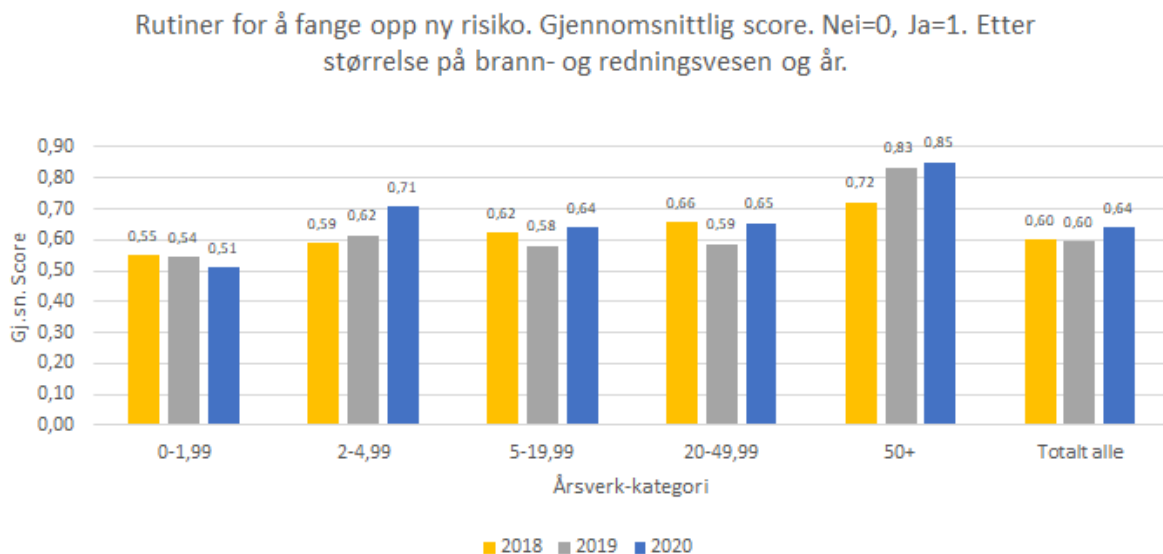
Brann- og redningsvesenet skal fange opp ny kunnskap om risiko for brann ved å gjennomføre tiltak i tråd med egen plan, evaluering av hendelser mv. (Forskrift om brannforebygging § 16). Brann- og redningsvesenet blir i MOB bedt om å svare på om de har en rutine for fortløpende å fange opp ny risiko.

Som vist i tabell 28 svarte 64 % at de har en slik rutine, mens 36 % svarte at de ikke har det. Det er liten forskjell på de minste og de små- og mellomstore. I de siste årene har en høyere andel av de største brann- og redningsvesenene svart at de har en skriftlig rutine for å fange opp ny risiko.

Årsverk / Svar:	Ja	Nei	TOTAL
0-1,99	28	27	55
%	50,9	49,1	100
2-4,99	29	12	41
%	70,7	29,3	100
5-19,99	39	22	61
%	63,9	36,1	100
20-49,99	17	9	26
%	65,4	34,6	100
50+	17	3	20
%	85,0	15,0	100,0
Total	130	73	203
%	64,0	36,0	100

Tabell 28: Har brann- og redningsvesenet en rutine for fortløpende å fange opp ny risiko

Utviklingen for årene fra 2018 til 2020 er vist i figur 15. Med unntak av for de aller minste, har en høyere andel svart ja på spørsmålet om de har en rutine for fortløpende å fange opp ny risiko.

Figur 15: Rutiner for fortløpende å fange opp ny risiko. Gjennomsnittlig score etter år og størrelse på brann- og redningsvesen.

6.6

RUTINER FOR Å AVDEKKE, RETTE OPP OG FOREBYGGE MANGLER

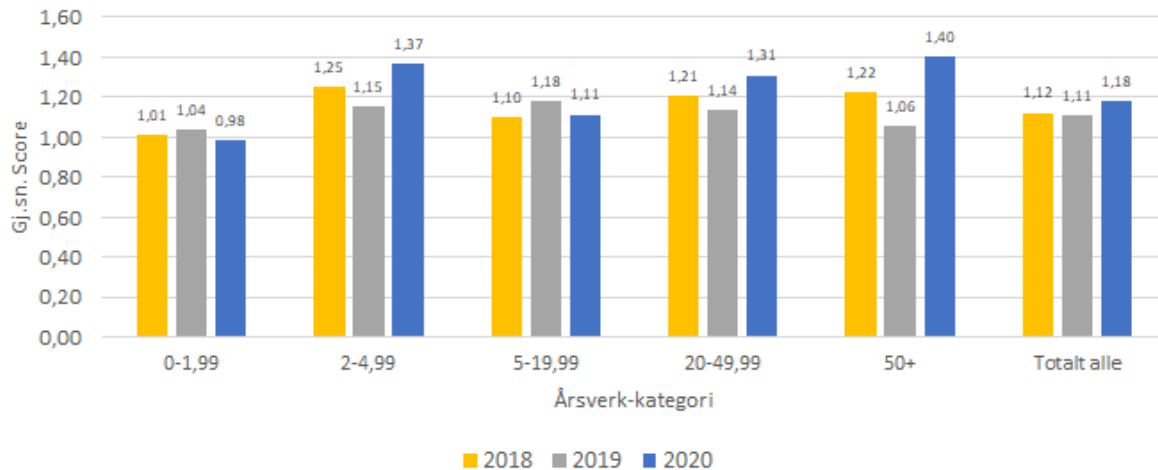
Brann- og redningsvesenet skal, i henhold til Forskrift om brannforebygging § 20, ha rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge mangler ved det forebyggende arbeidet. På spørsmål om brann- og redningsvesenet har etablert skriftlige rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge mangler ved det forebyggende arbeidet, svarte 37,4 % av brann- og redningsvesenene at de har slike skriftlige rutiner, 43,3 % svarte at de delvis har slike rutiner, mens 19,2 % ikke har det (se tabell 29).

Årsverk / Svar:	Ja	Delvis	Nei	TOTAL
0-1,99	15	24	16	55
%	27,3	43,6	29,1	100
2-4,99	20	16	5	41
%	48,8	39,0	12,2	100,0
5-19,99	22	24	15	61
%	36,1	39,3	24,6	100
20-49,99	10	14	2	26
%	38,5	53,8	7,7	100,0
50+	9	10	1	20
%	45,0	50,0	5,0	100
Total	76	88	39	203
	37,4	43,3	19,2	100

Tabell 29: Har brann- og redningsvesenet skriftlige rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge mangler ved det forebyggende arbeidet?

Det er flest av de med under 2 årsverk, og de med mellom 5 og 20 årsverk som svarer nei på spørsmålet. Totalt svarer 4 av 5 brannvesen at de helt eller delvis har skriftlige rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge mangler ved det forebyggende arbeidet.

Rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge mangler ved det forebyggende arbeidet. Gjennomsnittlig score. Nei=0, Delvis=1, Ja=2. Etter størrelse på brann- og redningsvesen og år.

Figur 16: Rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge mangler ved det forebyggende arbeidet. Gjennomsnittlig score etter størrelse på brann- og redningsvesenet.

For alle størrelseskategorier på brann- og redningsvesen spriker andelene litt fra år til år når det gjelder det å inneha rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge mangler ved det forebyggende arbeidet (se figur 16).

6.7

RUTINER SOM SIKRER AT KUNNSKAP OG ERFARINGER FRA HENDELSER KOMMER TIL NYTTE

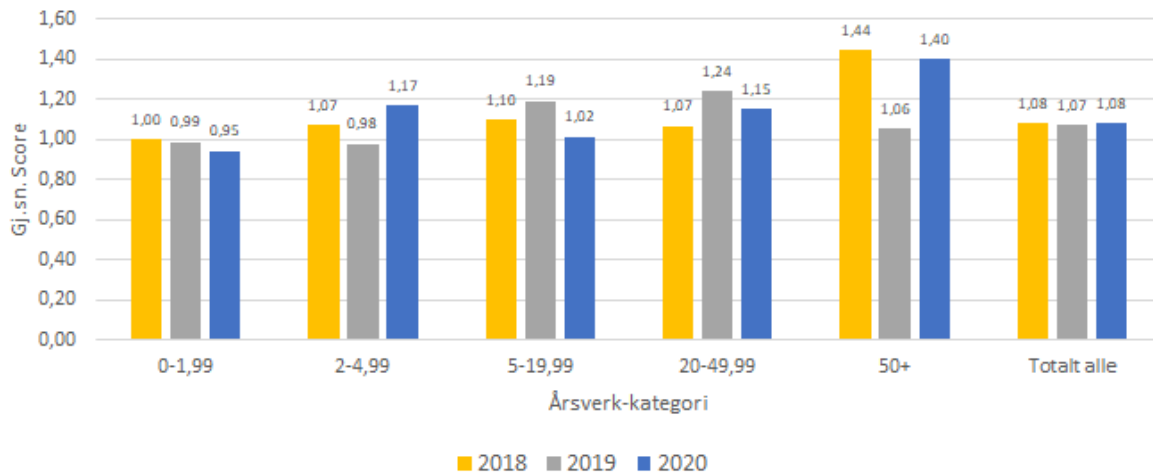
Brann- og redningsvesenet skal iverksette rutiner som sikrer at kunnskap og erfaringer fra hendelser kommer til nytte. Dette skjer gjennom kartlegging av risiko og sårbarhet for brann, og ved planlegging og gjennomføring av forebyggende tiltak (Forskrift om brannforebygging § 20). Rutinene skal være skriftlige. På spørsmål om slike rutiner foreligger fordelte svarene seg som vist i tabell 30.

Svar/Årsverk:	Ja	Delvis	Nei	TOTAL
0-1,99	14	24	17	55
%	25,5	43,6	30,9	100
2-4,99	15	18	8	41
%	36,6	43,9	19,5	100,0
5-19,99	18	26	17	61
%	29,5	42,6	27,9	100
20-49,99	9	12	5	26
%	34,6	46,2	19,2	100,0
50+	9	10	1	20
%	45,0	50,0	5,0	100
Total	65	90	48	203
	32,0	44,3	23,6	100

Tabell 30: Brann- og redningsvesenet har etablert skriftlige rutiner som sikrer at kunnskap og erfaringer fra hendelser kommer til nytte

32,0 % av brann- og redningsvesenene svarte at de har slike skriftlige rutiner, 44,3 % svarte at de delvis har slike rutiner, mens 23,6 % ikke har det.

Rutiner som sikrer at kunnskap og erfaringer fra hendelser kommer til nytte.
Gjennomsnittlig score. Nei = 0, Delvis=1, Ja=2. Etter størrelse på brann- og redningsvesen og år.

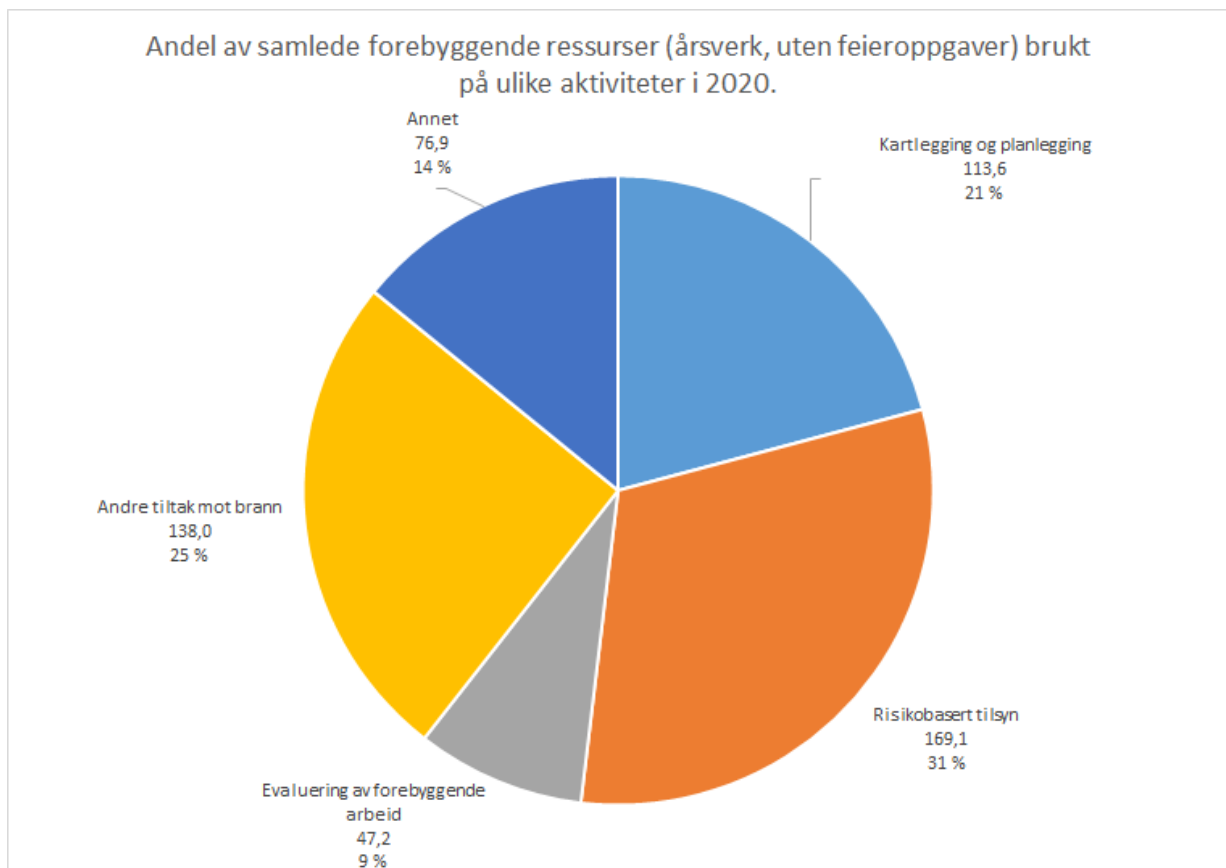
Figur 17: Rutiner som sikrer at kunnskap og erfaringer fra hendelser kommer til nytte. Gjennomsnittlig score etter størrelse på brann- og redningsvesen.

Det har gjennomgående vært liten endring fra 2019 til 2020 i det å ha denne rutinen (se figur 17). Den tydeligste endringen er at blant de største brann- og redningsvesenene, har flere flyttet seg fra delvis til ja i løpet av 2020.

6.8

FORDELING AV FOREBYGGENDE RESSURSER

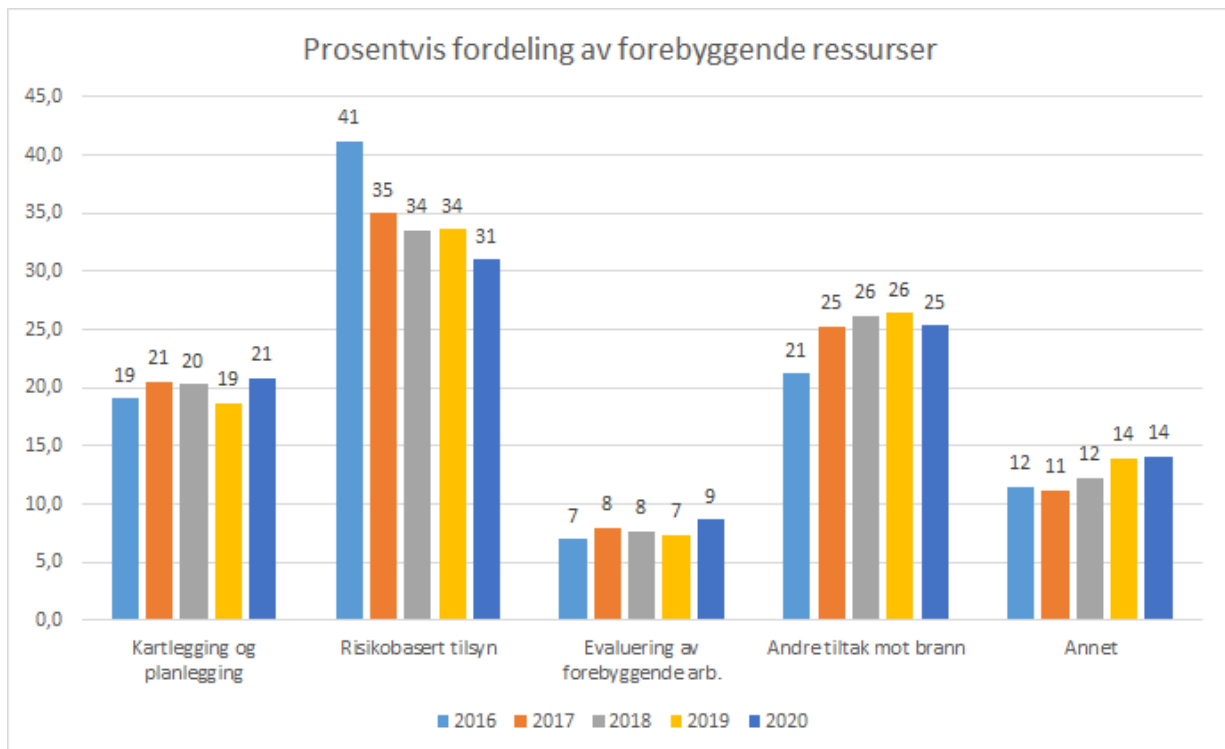
I 2020 ble 31 % av de samlede forebyggende ressursene (eksklusive feieroppgaver) brukt på risikobasert tilsyn. 21 % ble brukt på kartlegging og planlegging, og 25 % ble brukt på andre tiltak mot brann. 9 % ble brukt på evaluering og 14 % på annet (se figur 18).

Figur 18: Andel av samlede forebyggende ressurser brukt på ulike typer aktiviteter, eksklusive feieroppgaver i 2020

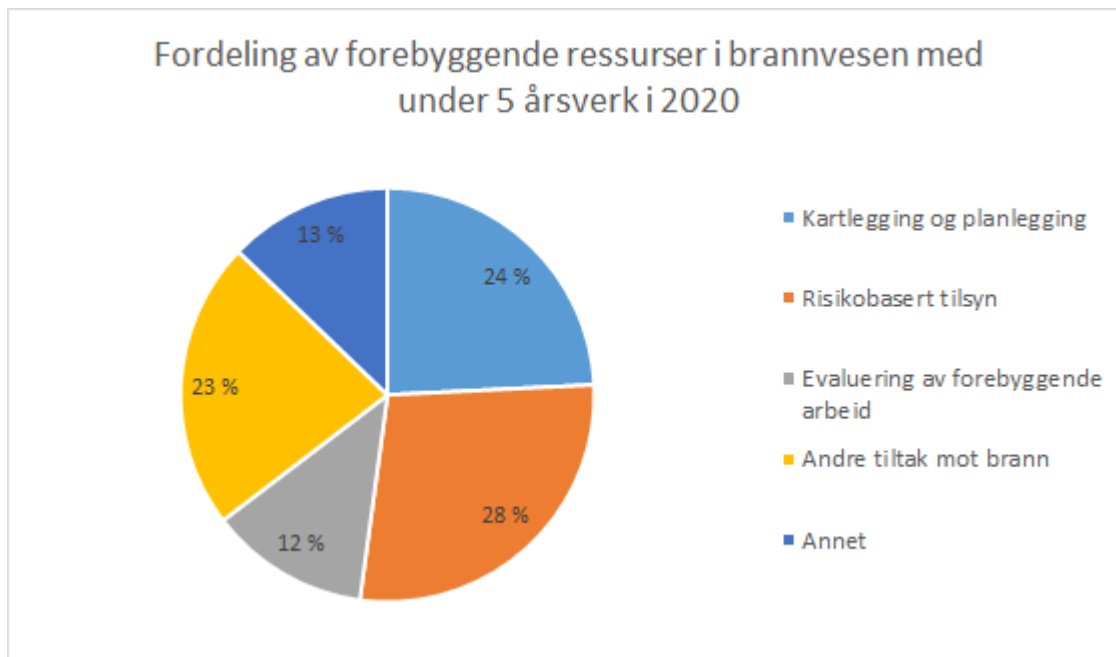
Figuren viser både antall årsverk, og prosentandelen per område. Fordelingen følger en utvikling over flere år, hvor en større andel av de forebyggende ressursene brukes til kartlegging, planlegging, evaluering og andre tiltak mot brann, på bekostning av risikobaserte tilsyn. I 2015 ble 45 % av de forebyggende årsverkene brukt til risikobaserte tilsyn.

Denne utviklingen fra 2015 er i stor grad en konsekvens av den nye forskriften på det forebyggende området, som gir mer fleksibilitet i bruk av forebyggende virkemidler lokalt.

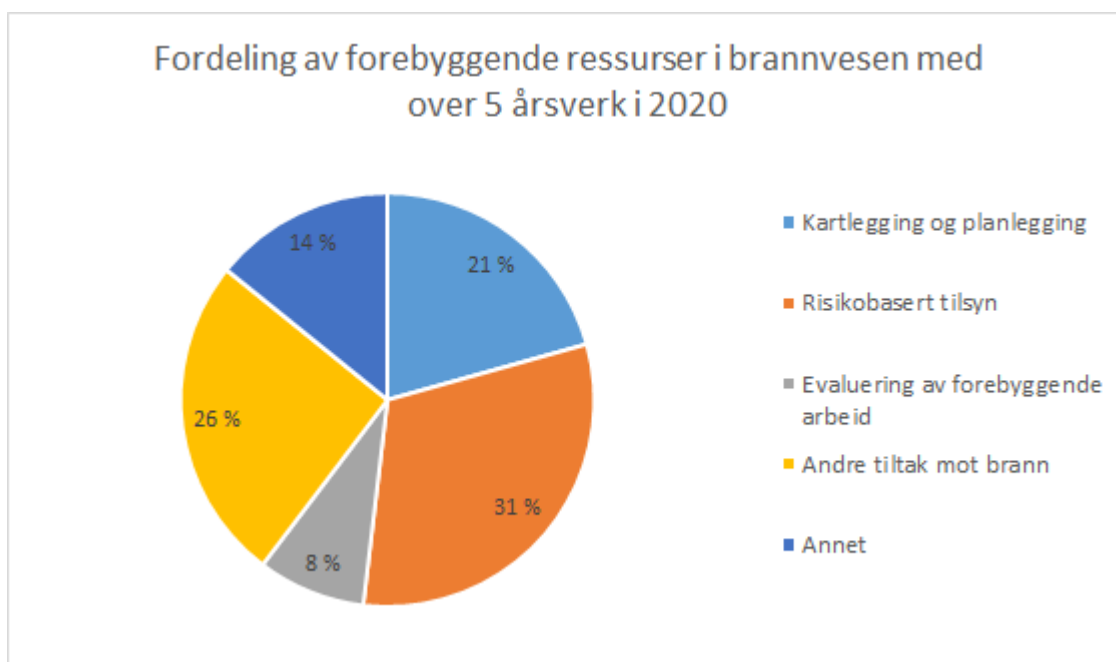

Figur 19: Fordeling av forebyggende ressurser i prosent, fra 2016 til 2020

Det er kun små forskjeller i hvordan små og store brann- og redningsvesen prioriterer ressursene sine i det forebyggende arbeidet. De mindre aktørene bruker litt større andel av sin tid på kartlegging og planlegging, og evaluering av det forebyggende arbeidet. De større bruker litt mer tid på risikobaserte

Figur 21: Fordeling av forebyggende ressurser i 2020 for brann- og redningsvesen med under 5 årsverk

Figur 20: Fordeling av forebyggende ressurser i 2020 for brannvesen med over 5 årsverk

tilsyn og andre tiltak mot brann. Figur 21 og figur 20 viser fordelingen av forebyggende ressurser brukt på ulike aktiviteter i 2020, delt opp i over og under fem årsverk. Det er små forskjeller mellom 2019 og 2020 i hvordan brannvesenet prioriterer fordelingen mellom ulike typer oppgaver.

6.9

TILSYN OG FEIING

Det er ikke lenger krav om tilsyn i den nye forskriften for brannforebygging. Brann- og redningsvesenene står friere til å velge type tiltak lokalt. Dette er hovedårsaken til at tilsynsfrekvensen med særskilte brannobjekter (brannobjekter med risiko for store konsekvenser) har gått ned hvert år siden 2015. Antall feide skorsteiner har også falt, men hadde en svak økning i 2020. Med BRIS måler MOB nå også andre tiltak enn tilsyn mot særskilte brannobjekter. Denne typen tiltak har økt, men for A- og C-objekter var det en nedgang fra 2019 til 2020 (se tabell 31). Det er sannsynlig at koronapandemien har gjort det vanskeligere å gjennomføre visse typer andre tiltak.

Forebyggende tiltak:	2016:	2017:	2018:	2019:	2020:	%-endring 2020 vs. 2019:
Antall skorsteiner	1 762 814	1 851 704	1 942 384	2 004 916	2 033 405	1,4 %
antall skorsteiner feid	572 794	561 200	510 501	509 062	516 880	1,5 %
Antall ildsteder	2 232 770	2 441 990	2 575 682	2 584 743	2 606 340	0,8 %
antall tilsyn med fyringsanlegg	349 241	291 180	278 877	326 429	199 575	-38,9 %
Antall A-objekter	23 190	26 554	26 891	27 265	27 472	0,8 %
Antall B-objekter	6 274	6 378	6 273	6 177	6 790	9,9 %
Antall C-objekter	1 508	1 566	1 660	1 707	1 932	13,2 %
Antall tilsyn med A-objekter	11 629	11 137	9 312	8 183	7 408	-9,5 %
Antall tilsyn med B-objekter	2 873	2 096	1 730	1 791	1 452	-18,9 %
Antall tilsyn med C-objekter	384	448	368	375	295	-21,3 %
Antall andre tiltak enn tilsyn med A-obj.	4 170	3 870	3 868	4 184	2 469	-41,0 %
Antall andre tiltak enn tilsyn med B-obj.	638	766	631	322	540	67,7 %
Antall andre tiltak enn tilsyn med C-obj.	276	189	361	187	158	-15,5 %
Antall branner i skorstein (fra BRIS)	1 150	1 145	1 349	1 223	1 128	-7,8 %
Vedforbruk (1 000 tonn) (fra ssb.no)	1 142	1 219	1 191	1 088	1 188	9,2 %

Tabell 31: Feiing, samt tilsyn og andre tiltak mot særskilte brannobjekter fra 2016 til 2020

Tall fra BRIS viser at det har vært en nedgang i antall registrerte branner i skorstein på cirka 8 % fra 2016 til 2020. Det er likevel ikke grunnlag for å konkludere at andelen skorsteiner som er feid eller det er ført tilsyn med er den viktigste årsaken til antallet branner i skorsteiner. Forbruket av ved og endringer i bruksmønster er også variabler som påvirker antall branner.

KAPITTEL

7

Beredskap

Kapitlet oppsummerer hvordan beredskapsavdelingen er satt sammen, om kravene i forskriften blir oppfylt, og om hva slags lederøvelser som har blitt gjennomført. Det er videre spørsmål om samvirkearenaer, røykdykkertjenester og spesialkompetanse innen beredskap.

7.1

SAMMENSETNING AV BEREDSKAPSAVDELINGEN

Sammensetningen av beredskapsavdelingene i brann- og redningsvesenene er mindre fragmentert enn forebyggende-avdelingene. I alle størrelseskategorier (årsverk) består nesten 100% av beredskapsavdelingen helt eller delvis av egne innsatsmannskaper. Drøyt 6 % av brann- og redningsvesenene kjøper beredskapstjenester fra annet brann- og redningsvesen, mens kjøp fra private aktører er på rundt 3 % (tabell 32). Summen av kategoriene blir større enn antall brann- og redningsvesen, fordi et brannvesen kan dekke beredskapen sin på flere måter samtidig.

	Egne innsatsmannskaper	Kjøper beredskap fra annet brannvesen	Kjøper beredskap fra privat aktør	Antall brannvesen
<i>Årsverk-kategori:</i>				
0-1,99	53	4	1	55
2-4,99	41	2	1	41
5-19,99	61	5	3	61
20-49,99	26	1	0	26
50+	20	1	1	20
Totalt alle brannvesen	201	13	6	203

Tabell 32: Sammensetning av beredskapsavdelingen i 2020

Det har vært en liten nedgang i kjøp av beredskap fra andre brannvesen og fra private aktører fra 2019 til 2020. I 2019 var det snaut 8 % som kjøpte fra andre brannvesen, mens 2,5 % kjøpte fra private aktører.

7.2

OPPFYLLELSE AV KRAVENE I DIMENSJONERINGSFORSKRIFTEN

Forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen §5 (dimensjoneringsforskriften) setter krav til beredskapen. I alt 12 % av brann- og redningsvesenene oppgir å ha en eller flere mangler i forhold til kravene til beredskap, hovedsakelig blant de minste brann- og redningsvesenene (tabell 33).

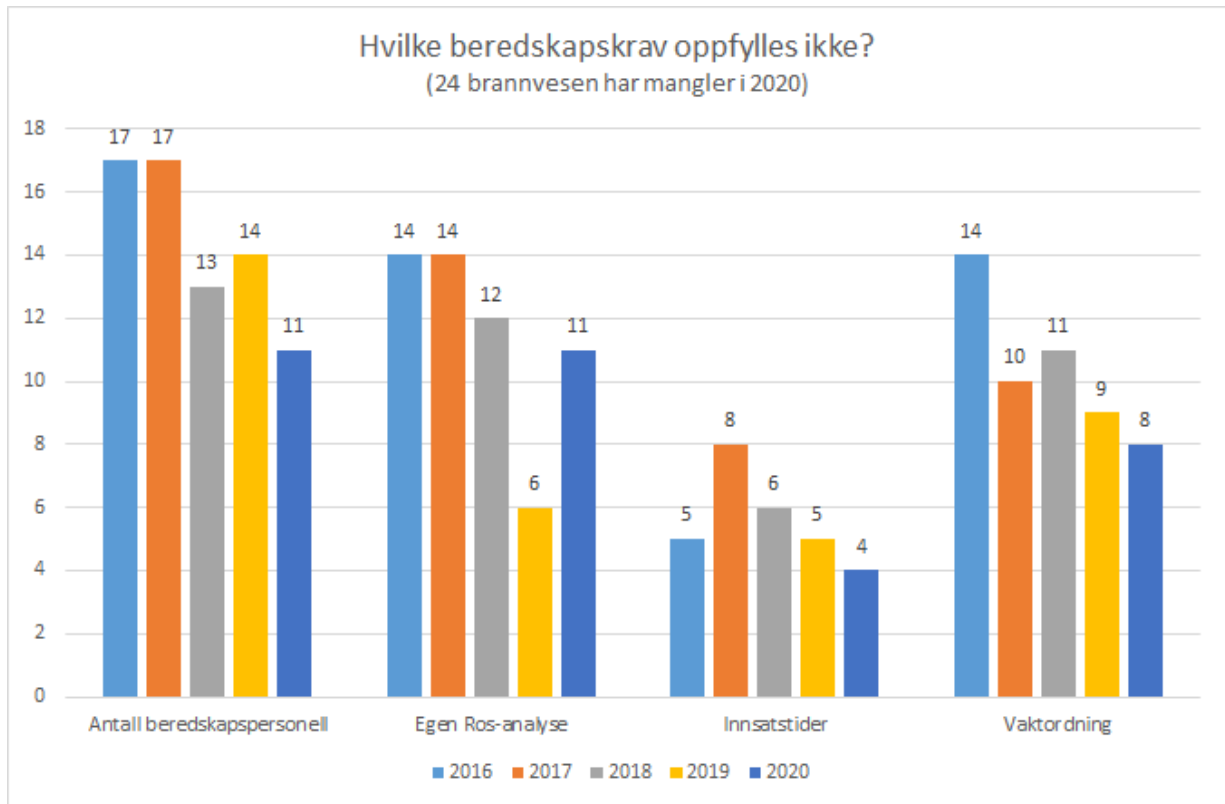
Årsverk-kategori:			Hvis nei, hvilke krav oppfylles ikke:			
	Ja	Nei	Antall beredskaps-personell	Egen ros-analyse	Innsatstider	Vaktordning
0-1,99	46	9	6	5	0	0
2-4,99	38	3	2	1	0	1
5-19,99	51	10	3	3	3	5
20-49,99	24	2	0	2	1	2
50+	20	0	0	0	0	0
Totalt	179	24	11	11	4	8

Tabell 33: Oppfyllelse av kravene til beredskap i Forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen

Dette er noe høyere enn fjorårets tall. Antallet krav som ikke oppfylles er det samme som i 2019, men det er færre brannvesen, slik at andelen er høyere. Flest mangler er det oppgitt på antall beredskapspersonell og egen ros-analyse.

Det er i liten grad sammenheng mellom størrelsen på brannvesenet og om beredskapskravene oppfylles. Den største forskjellen fra 2019 til 2020 er at flere svarer at de ikke oppfyller kravene til egen ros-analyse.

Utviklingen fra 2016 til 2020 vises i figur 22.

Figur 22: Hvilke krav til beredskap er ikke oppfylt?

7.3

LEDERØVELSER

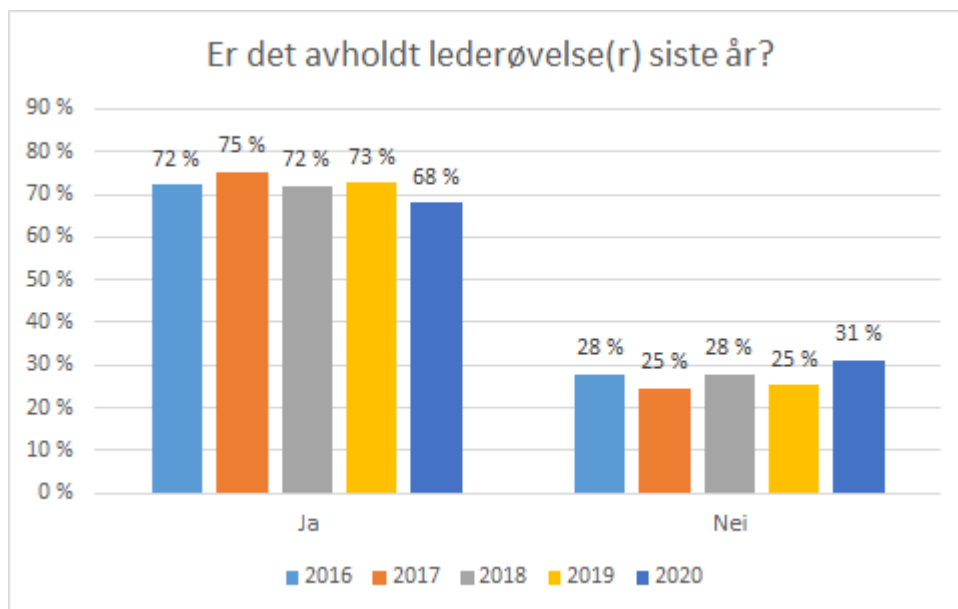
Tabell 34 viser at 31 % av landets brann- og redningsvesen ikke avholdt lederøvelse(r) i 2020. Ledere er her brannsjef, stedfortreder brannsjef, overordnet vakt, brigadefledere og utrykningsledere. Som tallene viser er andelen som ikke hadde lederøvelser høyest for de aller minste brann- og redningsvesenene. Fem brann- og redningsvesen over 20 årsverk hadde ikke lederøvelse i 2020.

MELDING OM BRANNVERNET 2020

Årsverk-kategori:	Ja	Nei
0-1,99	29	25
2-4,99	31	9
5-19,99	37	24
20-49,99	22	4
50+	19	1
Totalt	138	63

Tabell 34: Ble det avholdt lederøvelser i 2020?

Totalt sett gjennomførte litt færre brann- og redningsvesen lederøvelser i 2020 sammenlignet med årene før.

Figur 23: Ble det avholdt lederøvelser siste år, som prosentdel av alle brannvesen, fra 2016 til 2020

De som hadde lederøvelser i 2020 gjennomførte disse med ulike temaer (se tabell 35). Oftest velges tema ut fra egne kompetansebehov eller fra egne utfordringsområder etter enkelthendelser. Det er ingen systematisk endring i hvilke temaer som har blitt gjennomført i større eller mindre grad i 2020 sammenlignet med 2019.

MELDING OM BRANNVERNET 2020

Årsverk-kategori:	Gjentagende egne utfordrings-områder:		Læring fra andre virksomheter:		Mål og strategi(er) for brann- og redningsvesenet:		ROS-analyse:		Utfordrings-områder etter egne enkelt-hendelser:		Vedlikehold og/eller utvikling av kompetanse:	
		%		%		%		%		%		%
0-1,99	12	41	7	24	11	38	18	62	15	52	22	76
2-4,99	11	35	9	29	17	55	20	65	20	65	26	84
5-19,99	14	38	11	30	18	49	26	70	29	78	33	89
20-49,99	8	36	11	50	17	77	16	73	19	86	21	95
50+	12	63	9	47	17	89	15	79	14	74	17	89
TOTALT	57		47		80		95		97		119	

Tabell 35: Temaer for lederøvelser, etter størrelse på brann- og redningsvesen. Prosent er lik andelen av de som har gjennomført minst en lederøvelse som har dette temaet med i øvelsen.

7.4

SAMVIRKEARENAER

Tabell 36 gir oversikt over hvilke samvirkearenaer brann- og redningsvesenene har deltatt på i 2020. 54 % hatt felles øvelse med politi eller helse. Dette er en kraftig nedgang fra tidligere år, der nærmere 90 % har hatt felles øvelser. Det er en nedgang i alle årsverk-kategoriene, og det er Covid-19 som er den viktigste årsaken til at færre har kunnet gjennomføre øvelser. 24 % har deltatt i operativt lederforum, og det er noe høyere enn fjoråret.

Årsverk-kategori:	Felles øvelse med politi eller helse	Operativt lederforum	Annet
0-1,99	23	13	23
2-4,99	23	3	20
5-19,99	39	14	24
20-49,99	14	8	15
50+	11	10	8
Totalt	110	48	90

Tabell 36: Type samvirkearenaer i 2020

7.5

RØYKDYKKERTJENESTE

88,2 % av landets brann- og redningsvesen har røykdykkertjeneste, og det er en svakt synkende utvikling over de siste årene. De 24 brann- og redningsvesenene (11,8 %) som ikke har det er i hovedsak blant de minste, det vil si under 5 årsverk (se tabell 37).

Årsverk-kategori:	Ja	Nei	Prosent ja
0-1,99	37	18	67 %
2-4,99	37	4	90 %
5-19,99	60	1	98 %
20-49,99	25	1	96 %
50+	20	0	100 %
Totalt	179	24	88 %

Tabell 37: Brannvesen som har røykdykkertjeneste

7.6

SPESIALKOMPETANSE

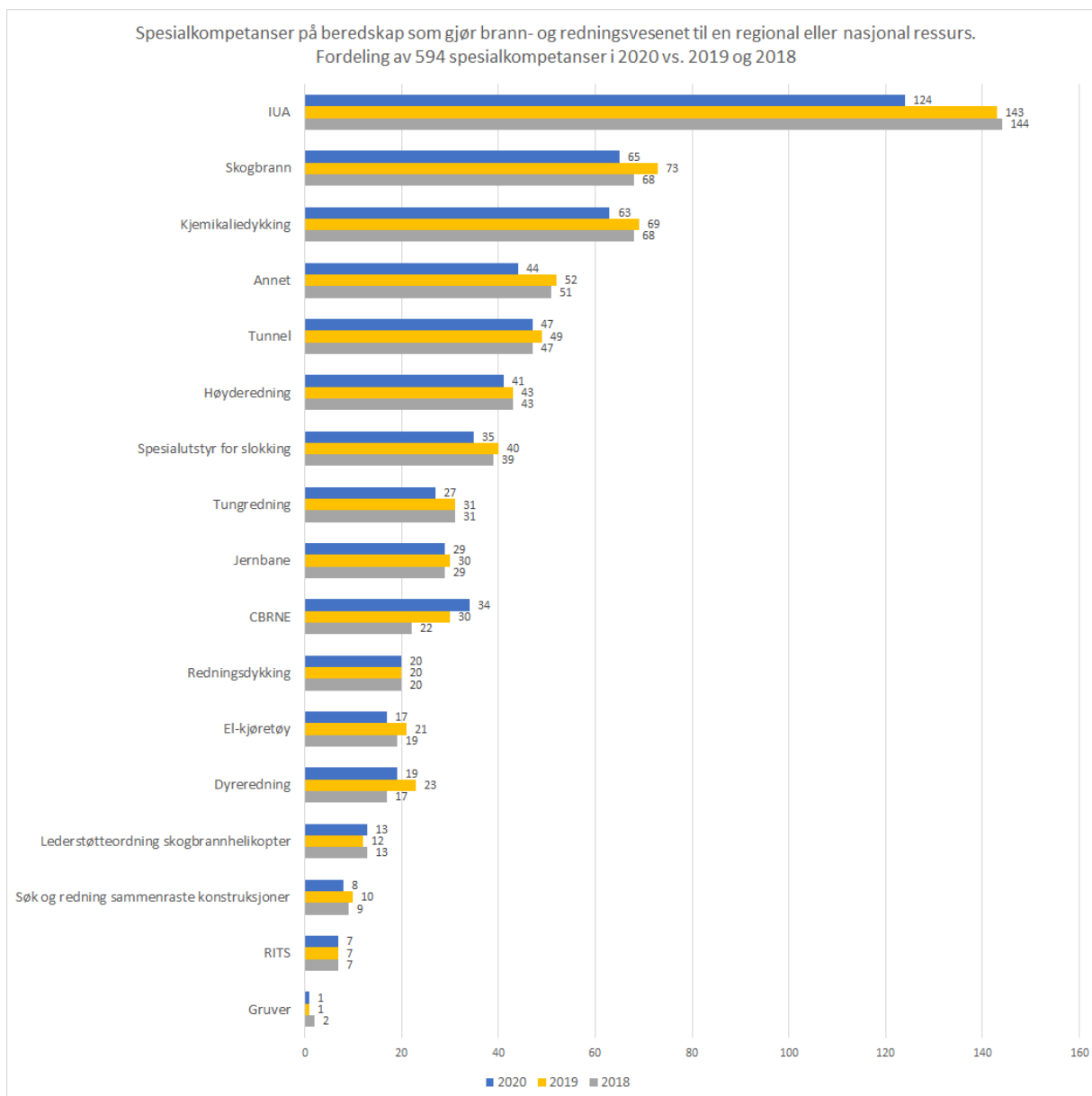
Brann- og redningsvesen ble bedt om å oppgi på hvilke områder innen beredskap der de har spesialkompetanse som gjør at de anser seg som en regional eller nasjonal ressurs. Av de 203 brann- og redningsvesenene som besvarte MOB oppga 55 ingen spesialkompetanse. 148 oppga spesialkompetanse på ett eller flere områder. Totalt ble det oppgitt 649 spesialkompetanser, og dette er flere enn tidligere år, selv om det er færre brann- og redningsvesen.

Figur 24 viser at flest har spesialkompetanse på IUA (124), og så følger spesialkompetanse på skogbrann (65), kjemikaliedykking (63), tunneler (47) og høyderedning (41).

IUA står for interkommunalt utvalg mot akutt forurensning, RITS står for redningsinnsats til sjøs, mens CBRNE er en fellesbetegnelse på hendelser som omfatter kjemiske stoffer (C), biologiske agens (B), radioaktive stoffer (R), nukleært materiale (N) og eksplosiver (E) med høyt farepotensiale.

Når det gjelder IUA deltar alle landets kommuner gjennom 32 interkommunale utvalg mot akutt forurensning. Ved mindre hendelser kan kommunen sette i verk tiltak på egenhånd, men benytter seg ofte av IUA for å ivareta kommunenes beredskap. Miljødirektoratet setter spesifikke krav til IUA i egne vedtak. Det er også Miljødirektoratet som fastsetter regionsgrensene, peker ut vertskommune og for hver enkelt region, gir en nærmere forklaring av hva forurensningslovens krav til beredskap betyr for hver enkelt region.

MELDING OM BRANNVERNET 2020

Figur 24: Spesialkompetanser innen beredskap som gjør brann- og redningsvesenet til en regional eller nasjonal ressurs

Kystverket gir gratis kurs/opplæring i Horten, noe som gjør at de fleste deltar på dette. Innenfor en IUA-region har de enkelte kommuner kompetanser ut fra det man har blitt enige om innenfor IUA-regionen. Vertskommunen har størst kompetanse og utstyr, mens de andre har den regionale kompetanse og de regionale ressurser på IUA som man har blitt enige om i regionen. Dette er årsaken til at over 60 % av landets brann- og redningsvesen oppgir spesialkompetanse på IUA.

Tabell 38 viser at for omtrent alle typer spesialkompetanse øker andelen som har den med størrelsen på brann- og redningsvesenet. Unntakene er der det er spesielle lokale behov, som for eksempel gruver.

MELDING OM BRANNVERNET 2020

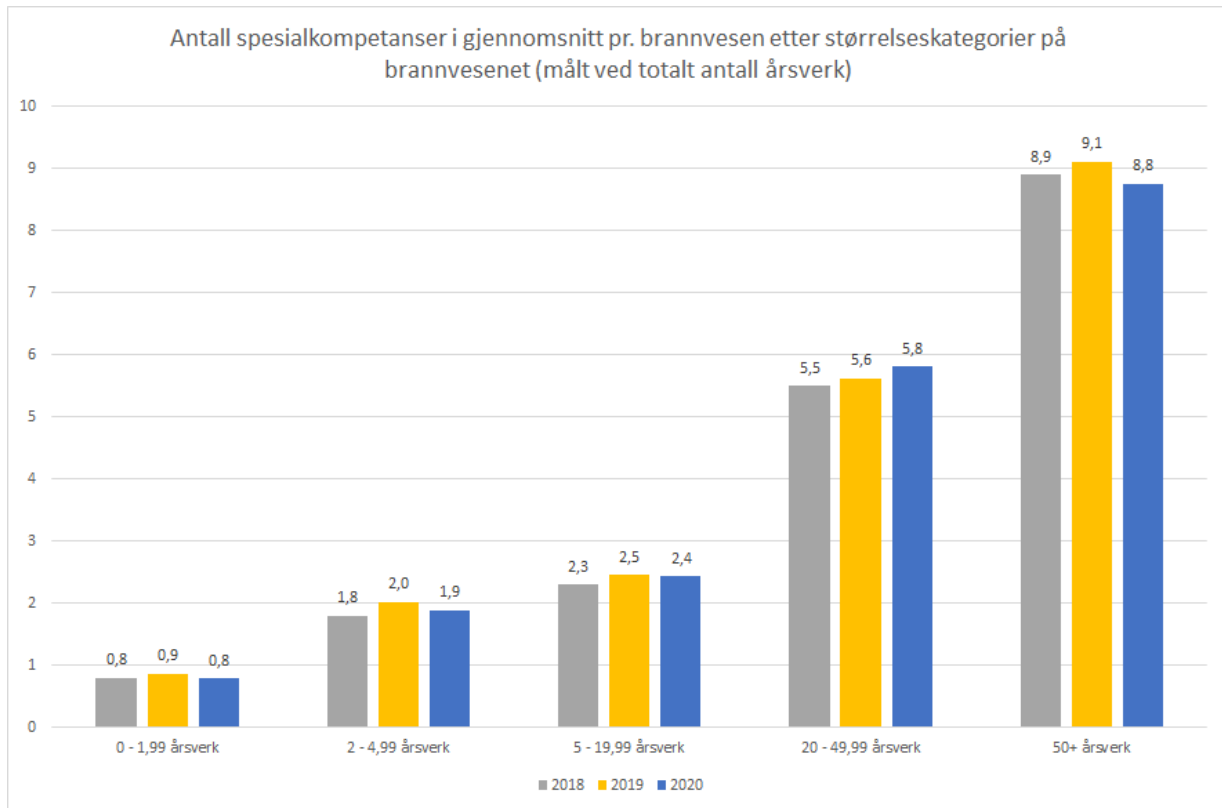
Spes.kompetanse / årsverk-kategori:	% i		% i		% i		20-		% i		Totalt
	0-1,99	kategori	2-4,99	kategori	5-19,99	kategori	49,99	kategori	50+	kategori	
CBRNE	0	0,0	2	4,9	9	14,8	9	34,6	14	70,0	34
Dyreredning	2	3,6	1	2,4	3	4,9	6	23,1	7	35,0	19
El-kjøretøy	0	0,0	2	4,9	4	6,6	4	15,4	7	35,0	17
Gruver	0	0,0	0	0,0	1	1,6	0	0,0	0	0,0	1
Høyderedning (tau etc.)	1	1,8	2	4,9	14	23,0	12	46,2	12	60,0	41
IUA	24	43,6	22	53,7	37	60,7	21	80,8	20	100,0	124
Jernbane	0	0,0	2	4,9	5	8,2	10	38,5	12	60,0	29
Kjemikaliedykking	1	1,8	7	17,1	18	29,5	19	73,1	18	90,0	63
Lederstøtteordning skogbrannhelikopter	0	0,0	0	0,0	2	3,3	5	19,2	6	30,0	13
RITS	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	3,8	6	30,0	7
Redningsdykking	1	1,8	0	0,0	2	3,3	6	23,1	11	55,0	20
Skogbrann	5	9,1	12	29,3	18	29,5	14	53,8	16	80,0	65
Spesialutstyr for slokking	1	1,8	6	14,6	6	9,8	13	50,0	9	45,0	35
Søk og redning sammenraste konstruksjoner	1	1,8	0	0,0	0	0,0	2	7,7	5	25,0	8
Tungredning	2	3,6	3	7,3	5	8,2	7	26,9	10	50,0	27
Tunnel	2	3,6	9	22,0	11	18,0	10	38,5	15	75,0	47
Annet	3	5,5	9	22,0	13	21,3	12	46,2	7	35,0	44
Ingen	32	58,2	7	17,1	16	26,2	0	0,0	0	0,0	55
Totalt antall brannvesen	55		41		61		26		20		203
Antall spesialkompetanser per brannvesen	0,78		1,88		2,43		5,81		8,75		2,93

Tabell 38: Spesialkompetanser innen beredskap som gjør brann- og redningsvesenet til en regional og/eller en nasjonal ressurs. Fordeling på type kompetanse etter størrelse på brann- og redningsvesen i 2020.

Antallet spesialkompetanser per brannvesen har økt fra 2,7 til 2,93 per brannvesen fra 2019 til 2020. En del av forklaringen er at det har blitt færre brannvesen, uten at spesialkompetansen har blitt borte.

Figur 25 viser at det for beredskap, som for det forebyggende området vist i figur 13, er en forskjell på store og små brann- og redningsvesen når det gjelder antall spesialkompetanse. I gjennomsnitt oppgir de største brann- og redningsvesenene (50 årsverk eller mer) 8,8 spesialkompetanser i snitt, mens de minste (under 2 årsverk) oppgir 0,8. Det har samlet sett vært en økning i spesialkompetanser fra 2016 til 2020 for alle størrelseskategorier av brann- og redningsvesen.

MELDING OM BRANNVERNET 2020

Figur 25: Antall spesialkompetanser i gjennomsnitt per brann- og redningsvesen, etter antall årsverk, fra 2018 til 2020.

KAPITTEL

8

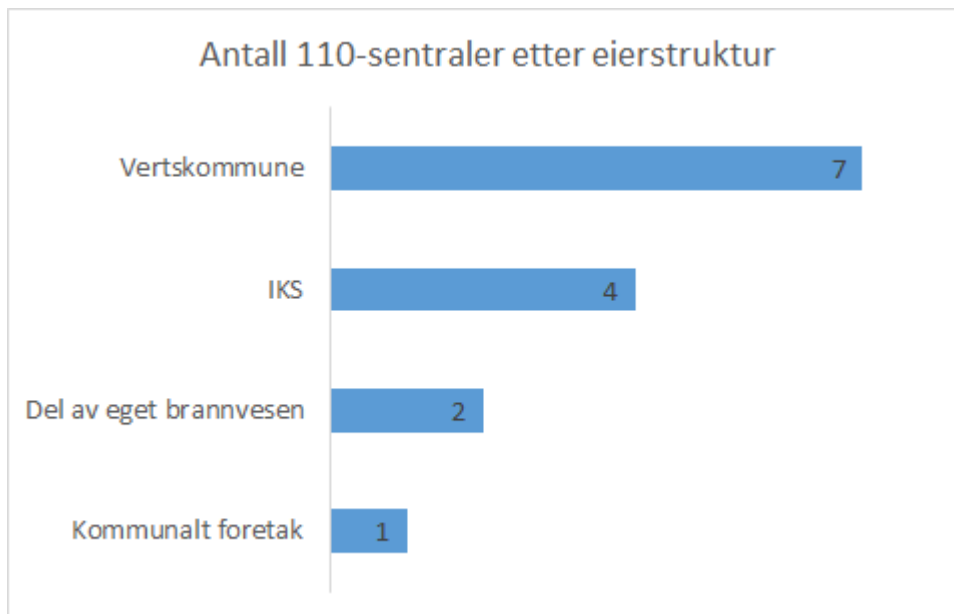
110-sentraler

110-sentralene har en egen årsrapport innen Melding om brannvernet. I den svarer de på spørsmål om blant annet bemanning, vaktordning, ROS-analyser, fagutvikling og øvelser.

8.1

BEMANNING OG VAKTORDNING

Det var 14 110-sentraler i drift i 2020. Sentralene har forskjellige typer eierstruktur, og figur 26 viser antallet sentraler fordelt på type eierstruktur.

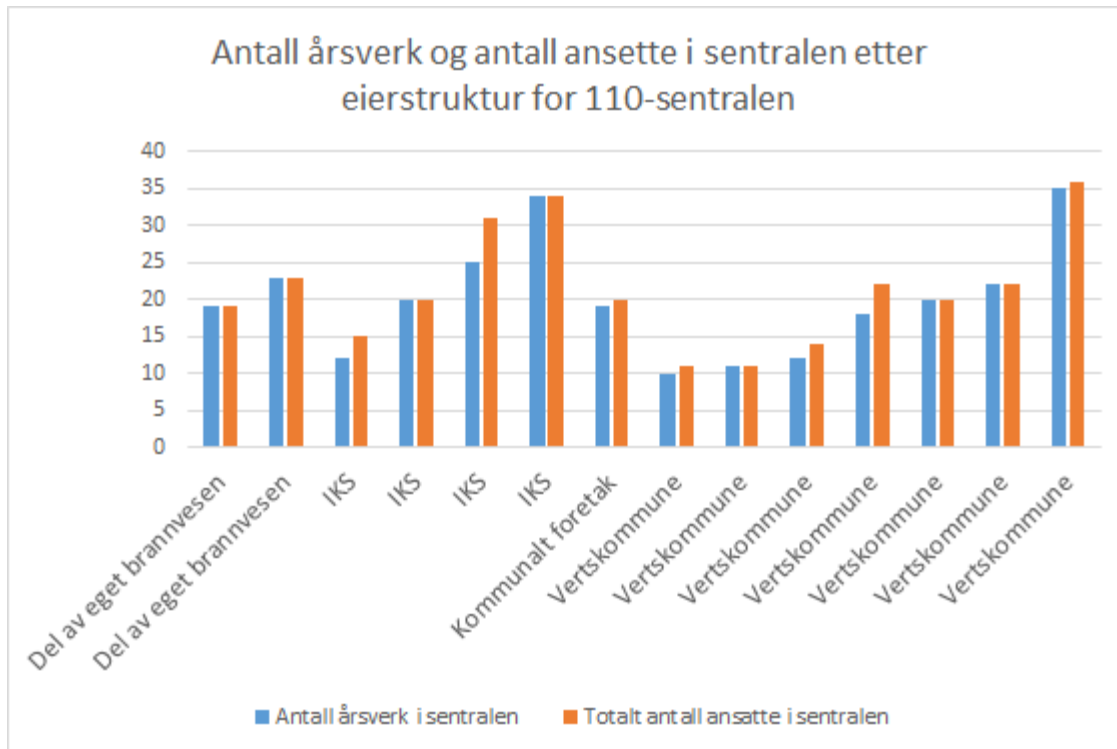

Figur 26: Antall 110-sentraler etter type eierstruktur

Den vanligste eierstrukturen for 110-sentralene i 2020 var vertskommunesamarbeid. I disse sentralene har samarbeidskommunene delegert myndighet til vertskommunen som skal utføre oppgaver og treffe avgjørelser. Omtrent halvparten av landets kommuner er med i et slikt samarbeid. Et interkommunalt samarbeid (IKS) er en selskapsform hvor kommunene samarbeider om behov, plikter og oppgaver. De fire sentralene som var organisert slik i 2020 bestod av over 100 kommuner. Uavhengig av eierstruktur består hver sentral av i gjennomsnitt 26 kommuner.

Antall mottatte 110-anrop på 110-sentralen foregående kalenderår varierer mellom sentralene. Alarmsentralen Sogn og Fjordane IKS hadde færrest med 2 120 110-anrop, mens det var flest i 110-sentralen i Oslo med 20 060 anrop. Medianverdien er rett over 8 000 anrop i året.

Figur 27 viser antall årsverk og antall ansatte for hver 110-sentral fordelt etter eierstruktur for sentralen. Sentralene har fra 10 til 35 årsverk, og nesten samtlige er heltidsansatte. I gjennomsnitt har hver sentral 20 ansatte.

Figur 27: Antall årsverk og antall ansatte etter eierstruktur

110-sentralene angir i årsrapporten hvordan vaktordningen er satt opp. Antallet operatører på vakt varierer fra to til fem, og de aller fleste har den samme bemanningen igjennom uken og døgnet. Tre av sentralene har en operatør mer på dagtid på hverdager, mens en sentral har en ekstra operatør på natten.

8.2

ROS-ANALYSE

110-sentralene skal svare på om de har utarbeidet en egen ROS-analyse, når den i så fall sist ble revidert, og om den er oppdatert i henhold til ROS-analysene til brann- og redningsvesenene i alarmregionen. I 2020 svarte halvparten at de hadde utarbeidet en egen ROS-analyse. I gjennomsnitt var analysene 2,5 år gamle. Kun to av sentralene har analyser som er oppdatert i henhold til tilsvarende analyser for regionens brann- og redningsvesen.

8.3

FAGUTVIKLING

DSB ønsker at 110-sentralene skal være aktive bidragsyttere til beredskapsetatene, i tillegg til at de ivaretar egne behov for fagutvikling. I rapporten kan de angi hvordan de driver fagutvikling på 15 ulike

områder. Alle sentralene har 8 eller flere områder de driver fagutvikling på, og fordelingen vises i tabell 39.

	Antall sentraler	Prosentandel
Utvikling/forbedring av tekniske løsninger	14	100 %
Utvikling av prosedyrer	14	100 %
Deltakelse i etablerte samarbeidsfora med andre 110-sentraler	14	100 %
Deltakelse i etablerte fora for samhandling med brannvesenene	13	93 %
Egen teknisk ressurs på sentralen	12	86 %
Initiere lokale/ regionale øvelser	12	86 %
Etablering av nye arenaer for samarbeid med andre 110-sentraler	10	71 %
Gjennom systematisk evaluering av hendelser/ øvelser	10	71 %
Etablering av nye arenaer for samhandling med brannvesenene	9	64 %
Kompetanseutviklingsplan for sentralen	9	64 %
Bruke statistikk til å utvikle sentralen	9	64 %
Egne utviklingsprosjekter	9	64 %
Andre utviklingsaktiviteter	8	57 %
Egen stilling som fagutvikler på sentralen	7	50 %
Brukerundersøkelser	5	36 %

Tabell 39: Områder for fagutvikling for 110-sentralene

Oversikten viser at noen av fagutviklingsområdene er felles for samtlige sentraler, mens andre områder er utbredt på om lag halvparten av sentralene. I gjennomsnitt har sentralene 11 områder som de svarer at de driver fagutvikling på.

8.4

ØVELSER

Årsrapporten inneholder flere spørsmål om øvelser for sentralen og operatørene. Øvelsene bør ha et slikt omfang og innhold at personellens kompetanse blir vedlikeholdt og utviklet, slik at de kan løse de oppgavene de kan forventes å møte i sin hverdag.

	Ja	Nei
Har 110-sentralen rutiner for å øve operatørene?	14	0
Har 110-sentralen øvd på håndtere store hendelser siste år?	9	5
Har 110-sentralen øvd på håndtere parallelle hendelser siste år?	7	7
Har 110-sentralen gjennomført øvelser med 112-sentralen eller 113-sentralen siste år?	11	3

Tabell 40: Rutiner for øvelser og gjennomførte øvelser i 2020

Alle 110-sentralene svarer at de har rutiner for å øve operatørene. 9 av sentralene svarer at de øvde på store hendelser i 2020, og 7 svarer at de øvde på å håndtere parallelle hendelser. 11 av de 14 sentralene gjennomførte øvelser med 112-sentralen eller 113-sentralen.

De sentralene som svarer at de har hatt øvelser med andre, har i gjennomsnitt hatt 16 øvelser siste år. Antallet varierer fra 2 til 45. Unntaket er 110-sentralen i Salten som oppgir at de gjennomførte 200 øvelser. En av årsakene til variasjonen er om øvelsene blir rapportert per operatør eller felles for hele sentralen.

8.5

RESERVELØSNING

Hvis hele eller deler av en 110-sentrals funksjonalitet blir utilgjengelig eller sentralen av andre årsaker blir ute av stand til å utføre sine oppgaver, kan disse utføres fra en annen 110-sentrals lokaler.

110-sentralen skal bemannes, utrustes og opereres slik at den til enhver tid fyller behovet for mottak og registrering av nødmeldinger, alarmering av mannskaper og kommunikasjon med innsatsstyrkene og den som melder ulykken. Etablering og drift skal samordnes med øvrige nødalarmeringssentralene for helse og politi.

Samtlige sentraler har minst to separate reserveløsninger, og åtte av sentralene har fem ulike reserveløsninger. Med unntak av 110-sentralen i Oslo, har alle øvd på utalarmering med reserveløsning i 2020.

	Antall sentraler	Prosentandel
Mottak av nødanrop (telefoni ACQ)	13	93 %
Utalarming (oppdragshåndtering)	11	79 %
Kommunikasjon med mannskaper	11	79 %
Kommunikasjon med 112-sentral	13	93 %
Kommunikasjon med 113-sentral	13	93 %
Ingen reserveløsning	0	0 %

Tabell 41: På hvilke områder har 110-sentralen en reserveløsning for drift?

KAPITTEL

9

Tall fra KOSTRA

Tallene om brann- og ulykkesvern i dette kapitlet er delvis hentet fra Melding om brannvernet, og delvis fra innrapporteringen som kommunene gjør til Statistisk sentralbyrå.

9.1

BRANN- OG ULYKKESVERN I KOSTRA

KOSTRA står for KOMmune-STat-Rapportering. KOSTRA administreres av Statistisk sentralbyrå (SSB), og er et nasjonalt informasjonssystem som gir styringsinformasjon om ressursinnsats, prioriteringer og måloppnåelse innen ulike områder i kommuner, bydeler og fylkeskommuner. Det er et omfattende rapporteringssystem, der kommuner og fylkeskommuner rapporterer til staten ved SSB. Rapporteringen skjer elektronisk, og omfatter alle kommunale og fylkeskommunale funksjoner og ansvarsområder. For kommuner dreier det seg om rapportering fra cirka 90 forskjellige funksjonsområder, for eksempel skole, helse, pleie og omsorg, barnevern og brann- og ulykkesvern.

For brann- og ulykkesvernområdet samles en del av innholdet i KOSTRA inn hos DSB via Melding om brannvernet. Det som går på driftsinntekter og driftskostnader, og noen regnskapsmessige variabler som moms-kompensasjon og avskrivninger, samles derimot inn hos SSB fra kommunene.

		Beløp i 1000 kr							
		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
338 Forebygging	Brutto driftsutgifter	800 866	851 343	1 032 225	1 089 303	1 108 553	1 229 116	1 277 305	1 273 611
	Brutto driftsinntekter	573 314	597 869	755 386	814 946	850 574	899 024	976 304	-
	Netto driftsutgifter	254 636	276 621	311 609	312 287	298 780	368 011	349 025	346 131
339 Beredskap	Brutto driftsutgifter	3 540 410	3 822 166	4 189 984	4 529 982	4 750 051	5 061 686	5 314 683	5 535 029
	Brutto driftsinntekter	441 080	458 124	838 371	973 592	1 073 659	1 152 437	1 216 640	-
	Netto driftsutgifter	3 206 134	3 476 665	3 544 904	3 778 020	3 905 807	4 154 243	4 376 406	4 366 611
Innbyggere Norge (31.12.20XX)	5 109 056	5 165 802	5 213 985	5 258 317	5 295 619	5 328 212	5 367 580	5 391 369	
Konsumprisindeksen 2015=100	95,9	97,9	100,0	103,6	105,5	108,4	110,8	112,2	
Konsumprisindeksen 2020=100	85,5	87,3	89,1	92,3	94,0	96,6	98,8	100,0	
Netto dr.utgifter, nominelle priser	3 460 770	3 753 286	3 856 513	4 090 307	4 204 587	4 522 254	4 725 431	4 712 742	
Netto driftsutgifter, i 2020 kroner	4 048 993	4 301 519	4 327 008	4 429 850	4 471 608	4 680 783	4 785 139	4 712 742	
Netto dr.utgifter pr. innb. (i 2020 kr)	793	833	830	842	844	878	891	874	

Tabell 42: Netto driftsutgifter for brann- og ulykkesvern fra 2013 til 2020

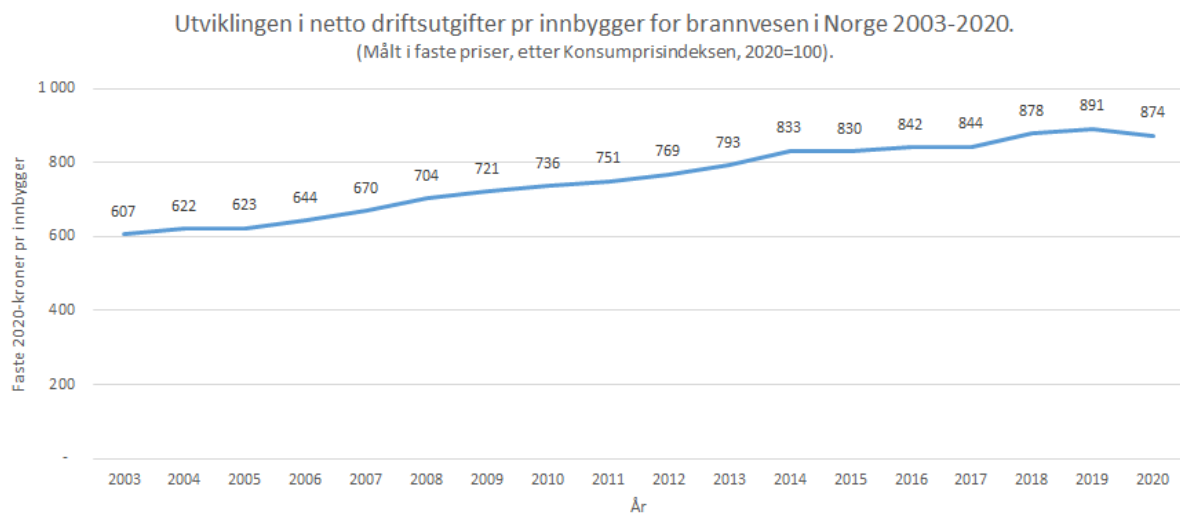
Netto driftsutgifter for norske brann- og redningsvesen var i 2020 på 4,7 milliarder kroner (se tabell 42). Dette tilsvarer 874 kroner per innbygger (figur 28). Det har vært en jevn økning i kostnadene per innbygger for brann- og ulykkesvern siden årtusenskiftet, men altså en nedgang på 0,3 % fra 2019 til 2020. Nettoutgiftene gikk noe ned, og i tillegg var befolkningsveksten lavere enn tidligere år. Det samme var økningen i konsumprisindeksen. Forskjellen mellom de nominelle utgiftene fra 2020 til 2019 er dermed mindre enn de KPI-justerte tallene per innbygger i figur 28.

Fra 1. januar 2020 ble sammensetningen av flere fylker og kommuner endret. Tabell 43 viser utviklingen fra 2016 til 2020 for tidligere fylker og for fylkene fra 2020. Tidligere Finnmark fylke lå høyest i driftsutgifter per innbygger, og det nye fylket Troms og Finnmark er fortsatt på toppen med 1 229 kroner. Deretter følger Nordland med 1 133 kroner, og Møre og Romsdal med 1 074 kroner. Oslo har som tidligere de laveste kostnadene per innbygger, med 742 kroner. Samtidig har kostnadene der økt med omtrent 20 % fra 2019. De samlede utgiftene for brann- og ulykkesvernet gikk ned med cirka 1,5 prosent i 2020-kroner.

MELDING OM BRANNVERNET 2020

	Netto driftsutgifter til funksjon 338, 339, konsern (1000 kr)					Netto driftsutgifter til funksjon 338 og 339 pr. innbygger,				
	Forebygging og beredskap					Forebygging og beredskap				
	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020
Viken	.	.	.	.	950 177	.	.	.	.	759
Østfold (-2020)	201 877	208 473	233 136	237 754	.	689	706	784	792	.
Akershus (-2020)	364 227	399 578	434 182	450 447	.	603	651	696	711	.
Buskerud (-2020)	218 188	230 612	250 141	254 519	.	780	818	883	892	.
Oslo	383 183	406 889	392 483	431 592	516 850	575	604	576	622	742
Innlandet	.	.	.	.	345 087	.	.	.	.	931
Hedmark (-2020)	152 387	157 736	175 480	172 459	.	777	801	889	871	.
Oppland (-2020)	167 820	163 873	181 106	182 085	.	886	863	955	962	.
Vestfold og Telemark	.	.	.	.	355 904	.	.	.	.	844
Vestfold (-2020)	158 611	159 816	179 534	180 494	.	642	642	715	714	.
Telemark (-2020)	175 561	176 944	197 313	201 262	.	1 013	1 020	1 138	1 161	.
Agder	.	.	.	.	260 865	.	.	.	.	845
Aust-Agder (-2020)	98 018	99 999	120 444	116 790	.	840	853	1 024	987	.
Vest-Agder (-2020)	131 192	130 707	146 724	153 936	.	713	701	782	815	.
Rogaland	338 625	358 394	392 218	410 503	393 706	717	757	825	855	816
Vestland	.	.	.	.	613 031	.	.	.	.	960
Hordaland (-2020)	419 917	433 531	448 918	472 869	.	808	830	856	895	.
Sogn og Fjordane (-2020)	112 200	114 841	129 042	137 652	.	1 018	1 042	1 176	1 256	.
Møre og Romsdal	251 025	255 466	273 501	285 933	285 162	943	957	1 023	1 076	1 074
Trøndelag Trööndelag	.	.	416 329	463 156	422 152	.	.	901	991	896
Sør-Trøndelag (-2017)	267 231	271 118	.	.	.	842	845	.	.	.
Nord-Trøndelag (-2017)	152 241	124 188	.	.	.	1 109	901	.	.	.
Nordland	239 787	248 675	275 672	286 159	272 207	987	1 022	1 133	1 180	1 133
Troms og Finnmark Romsa ja Finnmarku	.	.	.	.	297 601	.	.	.	.	1 229
Troms (-2020)	146 570	152 212	160 391	168 505	.	885	914	959	1 011	.
Finnmark (-2020)	111 647	111 535	115 640	119 316	.	1 466	1 464	1 524	1 581	.
Norge totalt (nominelle tall)	4 090 307	4 204 587	4 522 254	4 725 431	4 712 742	.	.	.	.	.

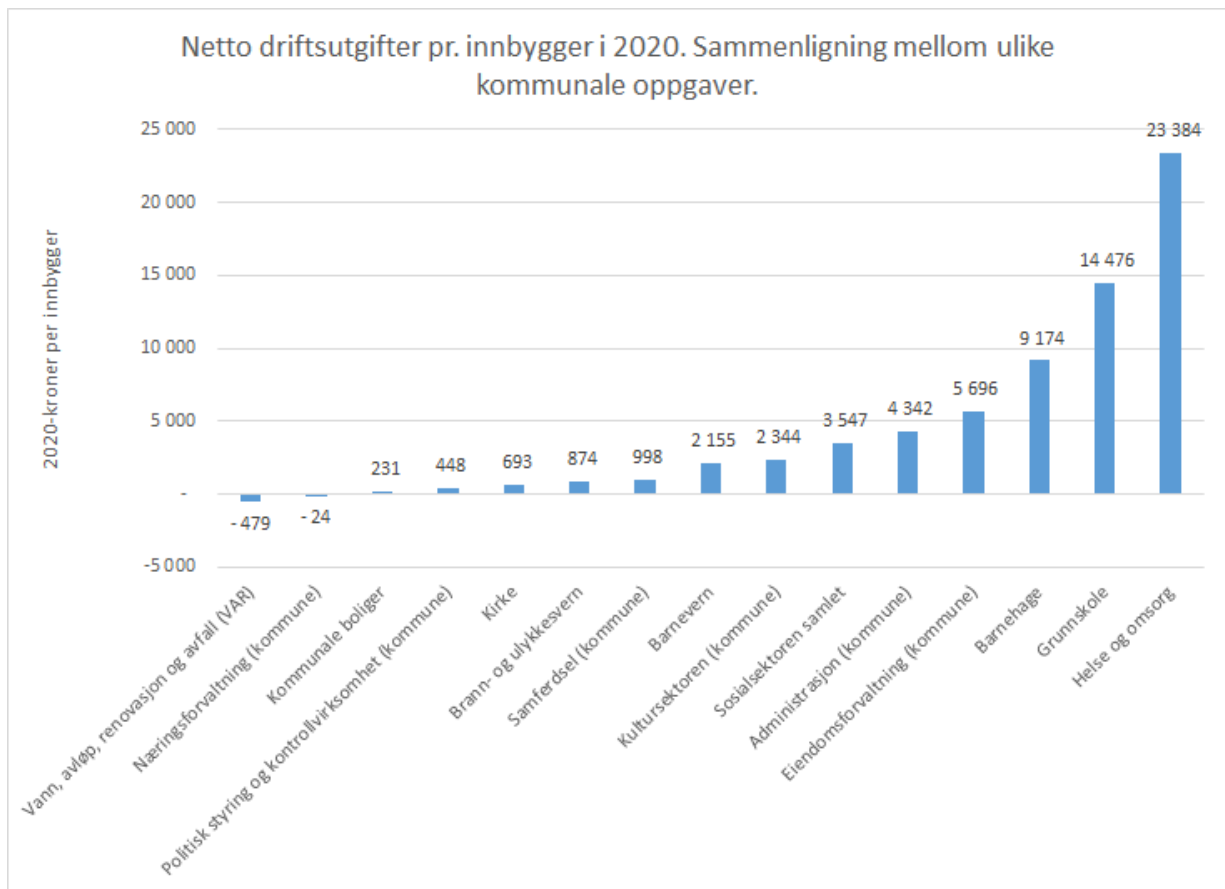
Tabell 43: Brann- og ulykkesvern, grunnlagstall og nøkkeltall etter fylke, område og år

Figur 28: Netto driftsutgifter per innbygger per år

Sett opp mot andre kommunale tjenester koster ikke brann- og ulykkesvernet som brann- og redningsvesenet utfører for innbyggerne så mye. Samferdsel koster 124 kroner mer per innbygger, mens for eksempel kulturtilbudet koster 1 470 kroner mer per hode.

MELDING OM BRANNVERNET 2020

Figur 29: Netto driftsutgifter per innbygger i 2020 for utvalgte kommunale oppgaver

Klart høyest netto driftsutgifter per innbygger har helse og omsorg, med 23 384 kroner (26 ganger mer enn brann- og ulykkesvernet), foran grunnskolen med 14 476 kroner, og barnehager med 9 174 kroner (se figur 29).

Vedlegg

Vedlegg 1: Begreper i analysen

Vedlegg 2: Spørsmål til
brannvesenet i Melding om
brannvernet

Vedlegg 3: Spørsmål til 110-
sentralene i Melding om
brannvernet

Vedlegg 1

BEGREPER I ANALYSEN

BRIS

Forkortelse for Brann og redning, innrapportering og statistikk. BRIS er DSB sitt rapporteringssystem med oversikt over hvilke oppdrag brann- og redningstjenesten håndterer.

Dreiende vakt

Med dreiende vakt menes døgkontinuerlig vaktberedskap.

Innvandrere

Med innvandrere menes her rene innvandrere eller norskfødte med to foreldre som er innvandrere. Personer fra Skandinavia eller andre vesteuropeiske land tas ikke med her.

IUA

IUA er en forkortelse for Interkommunalt Utvalg mot Akutt forurensning. Kommunene skal sørge for nødvendig beredskap mot mindre tilfeller av akutt forurensning som forårsakes av normal virksomhet innen kommunen. I samsvar med forurensningsloven § 43 omfatter kommunens aksjonsplikt alle utslipp i kommunen, uansett omfang, som ikke håndteres av ansvarlig forurensere. Den kommunale beredskapen er samlet i beredskapsregioner, IUA.

KOSTRA

KOSTRA står for Kommune-Stat-Rapportering og gir styringsinformasjon om ressursinnsatsen, prioriteringer og måloppnåelse i kommuner, bydeler og fylkeskommuner. Det finnes tall om for eksempel pleie- og omsorgstjenester, barnehagedekning, saksbehandlingstid og brann- og redningstjeneste, og man kan sammenligne kommuner med hverandre, med regionale inndelinger og med landsgjennomsnittet.

Overordnet vakt

Består av særskilt kvalifisert personell i egen vaktordning som har brannsjefens myndighet.

Særskilte brannobjekt

Alle typer brannobjekter i henhold til brann- og eksplosjonsvernloven § 13. Omfatter byggverk, opplag, områder, tunneler, virksomheter med mer, hvor brann kan medføre tap av mange liv eller store skader på helse, miljø eller materielle verdier.

Vedlegg 2

SPØRSMÅL TIL BRANNVESENET I MELDING OM BRANNVERNET

Brannvesenet fyller ut Melding om brannvernet via et skjema i rapporteringsløsningen BRIS. Under følger alle spørsmålene og svaralternativene.

1. Overordnet informasjon

1.1000 Telefon til brann- og redningsvesenet

1.1001 E-postadresse til brann- og redningsvesenet

1.1002 Navn på brannsjef

1.1003 Opplysninger om brannsjef i brann- og redningsvesenet

a. Har egen brannsjef

b. Kjøper brannsjef av annet brann- og redningsvesenet

c. Samarbeid om felles brannsjef (men kjøper ikke av hverandre)

1.1004 Opplysninger om beredskap i brann- og redningsvesenet

Du kan velge flere alternativer

a. Har ansatt egne innsatsmannskaper

b. Kjøper beredskap av annet brann- og redningsvesen

c. Kjøper beredskap av privat aktør

1.1005 Har brann- og redningsvesenet overordnet vakt?

a. Ja

b. Nei

1.1006 Opplysninger om feiertjenesten i brann- og redningsvesenet

Du kan velge flere alternativer

a. Har eget feierpersonell

b. Kjøper feiertjeneste av annet brann- og redningsvesenet

c. Samarbeider om feiertjenester

d. Kjøper feiertjenester av privat(e) aktør(er)

1.1007 Opplysninger om forebyggende avdeling (unntatt feieroppgaver) i brann- og redningsvesenet

Du kan velge flere alternativer

a. Har egne ansatte i forebyggende avdeling

b. Kjøper forebyggende personell/ leder av annet brannvesen

c. Samarbeider om forebyggende personell/leder.

d. Kjøper forebyggende tjenester av privat aktør

1.1008 Årsverk egne ansatte

Årsverk brannsjef

Årsverk annen administrasjon

Årsverk beredskap (uten årsverk 110-sentral)

Årsverk feieroppgaver

Årsverk forebyggende (uten feieroppgaver)

1.1014 Årsverk kjøpt fra private

Årsverk beredskap

Årsverk forebyggende uten feieroppgaver

Årsverk feieroppgaver

1.1018 Totalt antall ansatte

Totalt antall ansatte heltid

Totalt antall ansatte deltid

1.1021 Informasjon om brannstasjoner

Type vaktordning

Døgnkasernering

Dagkasernering og dreiende vakt deltid

Dreiende vakt deltid

Dreiende vakt deltid og mannskaper uten fast vaktordning
Mannskaper uten fast vaktordning

1.1023 Mannskaper per brannstasjon

- Antall heltid utrykningsledere
- Antall deltid utrykningsledere
- Antall heltid brannkonstabler
- Antall deltid brannkonstabler

2. Mangfold

2.1028 Antall ledere i brann- og redningsvesenet (brannsjef, leder forebyggende, leder beredskap og brigadefledere)

- Totalt
- Kvinner
- Innvandrere eller norskfødte med to innvandrerforeldre

2.1020 Antall utrykningsledere og brannkonstabler i brann- og redningsvesenet

- Totalt
- Kvinner
- Innvandrere eller norskfødte med to innvandrerforeldre

2.1035 Antall forebyggende personell (inkludert feiere) i brann- og redningsvesenet

- Totalt
- Kvinner
- Innvandrere eller norskfødte med to innvandrerforeldre

3. Ledelse og fag

3.1039 Brannsjefens utdanning i henhold til forskrift om organisering og dimensjonering i brannvesenet

- Antall som har utdanning
- Antall som mangler utdanning

3.1042 Antall avdelingsledere som har og som mangler utdanning i henhold til forskrift om organisering og dimensjonering i brannvesenet

- Antall som har utdanning
- Antall som mangler utdanning

3.1045 Antall utrykningsledere som har og som mangler utdanning i henhold til forskrift om organisering og dimensjonering i brannvesenet

- Antall heltid som har utdanning
- Antall heltid som mangler utdanning
- Antall deltid som har utdanning
- Antall deltid som mangler utdanning

3.1050 Antall brannkonstabler som har og som mangler utdanning i henhold til forskrift om organisering og dimensjonering i brannvesenet

- Antall heltid som har utdanning
- Antall heltid som mangler utdanning
- Antall deltid som har utdanning
- Antall deltid som mangler utdanning

3.1055 Antall feiere som har og som mangler utdanning i henhold til forskrift om organisering og dimensjonering i brannvesenet

- Antall som har utdanning
- Antall som mangler utdanning

3.1058 Antall forebyggende personell som har og som mangler utdanning i henhold til forskrift om organisering og dimensjonering i brannvesenet

- Antall som har utdanning
- Antall som mangler utdanning

3.1061 Brann- og redningsvesenet har et helhetlig system for overordnet innsatsledelse

- a. Helt enig
 - b. Delvis enig
 - c. Verken eller
 - d. Delvis uenig
 - e. Helt uenig
- 3.1062 Brann- og redningsvesenet bruker alltid enhetlig ledelsessystem (ELS) på hendelser
- a. Helt enig
 - b. Delvis enig
 - c. Verken eller
 - d. Delvis uenig
 - e. Helt uenig
- 3.1063 Antall ledere med ELS-kurs eller opplæring der ELS er en del av kurset
4. Beredskap
- 4.1064 Oppfyller brann- og redningsvesenet kravene til dimensjonering for beredskap i forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen?
- a. Ja
 - b. Nei
- 4.1065 Hvilke beredskapskrav oppfylles ikke?
- a. Antall beredskapspersonell
 - b. Vaktordning
 - c. Innsatstider
 - d. Egen ros-analyse
- 4.1066 Er det avholdt lederøvelse(r) i brann- og redningsvesenet det siste året?
- a. Ja
 - b. Nei
- 4.1067 Antall lederøvelser siste året (utrykningsledere, brigadefledere og overordnet vakt)
- 4.1068 På hvilket grunnlag velges øvelsestema for lederne?
- a. Ros-analyse
 - b. Mål og strategi(er) for brann- og redningsvesenet
 - c. Utfordringsområder etter egne enkelthendelser
 - d. Gjentakende egne utfordringsområder
 - e. Vedlikehold og/eller utvikling av kompetanse
 - f. Læring fra andre virksomheter
- 4.1069 Hvilke av følgende samvirkearenaer har brannvesenet deltatt på siste året?
Du kan velge flere alternativer
- a. Felles øvelse med politi eller helse
 - b. Operativt lederforum
 - c. Annet
- 4.1069 Beskriv annen samvirkearena
- 4.1070 Kjøretøy per brannstasjon
- Årsmodell
 - Type
 - Registreringsnummer
- 4.1074 Har brann- og redningsvesenet røykdykkertjeneste?
- a. Ja
 - b. Nei
- 4.1075 Innen hvilke områder har brann- og redningsvesenet utstyr og/eller kompetanse som gjør det til en regional eller nasjonal ressurs?
Du kan velge flere alternativer
- a. RITS
 - b. IUA
 - c. Redningsdykking

- d. Høyderedning (tau etc.)
- e. Tungredning
- f. Kjemikaliedykking
- g. CBRNE
- h. Tunnel
- i. Jernbane
- j. Søk og redning sammenraste konstruksjoner
- k. Skogbrann
- l. Lederstøtteordning skogbrannhelikopter
- m. El-kjøretøy
- n. Gruver
- o. Dyreredning
- p. Spesialutstyr for slokking
- q. Annet
- r. Ingen

4.1076 Spesifiser spesialutstyr slokking

4.1077 Spesifiser annet

4.1078 Deltakelse i kommunal kriseledelse

Deltar brann- og redningsvesenet i kommunens kriseledelse iht forskrift om kommunal beredskapsplikt?

- a. Ja
- b. Nei

5. Analysere og lære

5.1080 Hvilket år ble brann- og redningsvesenets ROS-analyse sist revidert?

5.1081 Det er godt samsvar mellom kommunal(e) ROS-analyse(r) og brann- og redningsvesenets egen ROS-analyse

- a. Helt enig
- b. Delvis enig
- c. Verken eller
- d. Delvis uenig
- e. Helt uenig

5.1082 Deltakelse i kommunale prosesser. På hvilke måter er brann- og redningsvesenet deltakende ved utarbeidelse av:

Kommunal ROS-analyse

- Brann- og redningsvesenet leder arbeidet
- Sitter i arbeidsgruppe
- Sitter i referansegruppe
- Deltar i høringsrunde når utkast foreligger
- Annen involvering
- Ingen involvering
- Kommunen har ingen ros-analyse

Kommunale beredskapsplaner

- Brann- og redningsvesenet leder arbeidet
- Sitter i arbeidsgruppe
- Sitter i referansegruppe
- Deltar i høringsrunde når utkast foreligger
- Annen involvering
- Ingen involvering
- Kommunen har ingen beredskapsanalyse

5.1085 Det er godt samsvar mellom brann- og redningsvesenets egen ROS-analyse og fylkesROS-analysen

- a. Helt enig

- b. Delvis enig
- c. Verken eller
- d. Delvis uenig
- e. Helt uenig

5.1200 På hvilke måter er brann- og redningsvesenet deltakende ved utarbeidelse av fylkesROS-analysen?

Du kan velge flere alternativer

- a. Brann- og redningsvesenet leder arbeidet
- b. Sitter i arbeidsgruppe
- c. Sitter i referansegruppe
- d. Deltar i høringsrunde når utkast foreligger
- e. Annen involvering
- f. Ingen involvering
- g. Fylket har ingen ros-analyse

5.1087 Brann- og redningsvesenet har etablert gode skriftlige rutiner for å lære av hendelser

- a. Helt enig
- b. Delvis enig
- c. Verken eller
- d. Delvis uenig
- e. Helt uenig

5.1088 Brann- og redningsvesenet har etablert gode skriftlige rutiner for å lære av øvelser

- a. Helt enig
- b. Delvis enig
- c. Verken eller
- d. Delvis uenig
- e. Helt uenig

5.1089 Brann- og redningsvesenet sikrer at lærdom fra hendelser overføres til mannskaper som ikke deltok i håndteringen

- a. Helt enig
- b. Delvis enig
- c. Verken eller
- d. Delvis uenig
- e. Helt uenig

5.1090 Anvender brann- og redningsvesenet statistikk fra BRIS i brannvernarbeidet?

- a. Ja
- b. Nei

5.1091 Til hvilke oppgaver anvendes statistikk fra BRIS?

- a. Løpende i forebyggende arbeid
- b. Til større analyser eller evalueringer
- c. Grunnlag for risiko- eller sårbarhetsanalyser
- d. Årsrapport eller lignende
- e. Mediehenvelser
- f. GIS-analyser
- g. Annet

5.1150 Hvor ofte (i snitt i året som gikk) ble statistikk fra BRIS brukt i forbindelse med løpende forebyggende arbeid?

- a. Ingen bruk
- b. Under 1 gang i måneden
- c. 1-3 ganger i måneden
- d. 1-5 ganger i uka
- e. Mer enn 5 ganger i uka

5.1160 Hvor ofte i året ble statistikk fra BRIS brukt til større analyser eller utredninger?

- a. Ingen bruk

- b. 1-3 ganger i året
 - c. 4-6 ganger i året
 - d. 7-10 ganger i året
 - e. Mer enn 10 ganger i året
- 5.1170 Hvor ofte i året som gikk ble statistikk fra BRIS brukt ved medie henvendelser?
- a. Ingen bruk
 - b. 1-4 ganger i året
 - c. 5-9 ganger i året
 - d. 10-30 ganger i året
 - e. Mer enn 30 ganger i året
- 5.1092 Hvor mange branner har brann- og redningsvesenet evaluert i løpet av rapporteringsåret, jf. brann- og eksplosjonsvernloven § 9?
6. Forebygging
- 6.1093 Hvilke fem satsningsområder iht. kartlagt risiko er de viktigste?
- Overordnet type satsningsområde
 - Persongrupper
 - Brann-risiko tap av liv/helse
 - Brann-risiko tap materielle verdier
 - Brann-risiko tap kulturhistoriske verdier
 - Brann-miljømessige konsekvenser
 - Brann-samfunnmessige konsekvenser
 - Spesifisering av valgt satsningsområde
 - Type tiltak planlagt for satsningsområdet
 - Tilsyn
 - Andre tiltak enn tilsyn
 - Både tilsyn og andre tiltak
 - Ingen tiltak
 - Grad av gjennomføring for tiltakene
 - 0-30%
 - 31-70%
 - 71-100 %
- 6.1101 Har brann- og redningsvesenet en rutine for fortløpende å fange opp ny risiko?
- a. Ja
 - b. Nei
- 6.1102 Feie/tilsynsavgift
- Tar kommunen feie-/ tilsynsavgift for boliger?
- a. Ja
 - b. Nei
- 6.1104 Er behovet for feiing av skorsteiner/røykkanaler kartlagt?
- a. Ja
 - b. Nei
- 6.1105 Er behovet for tilsyn med fyringsanlegg kartlagt?
- a. Ja
 - b. Nei
- 6.1106 Skorsteiner og fyringsanlegg
- Totalt antall skorsteiner i kommunen
 - Totalt antall ildsteder i kommunen
 - Antall skorsteiner feid siste år i kommunen
 - Antall tilsyn med fyringsanlegg siste år
- 6.1111 Tilsyn og andre tiltak i særskilte brannobjekter
- Antall a-objekter i kommunen
 - Antall b-objekter i kommunen

Antall c-objekter i kommunen
Antall tilsyn a-objekter i kommunen
Antall tilsyn b-objekter i kommunen
Antall tilsyn c-objekter i kommunen
Antall andre tiltak enn tilsyn med a-objekter
Antall andre tiltak enn tilsyn med b-objekter
Antall andre tiltak enn tilsyn med c-objekter

6.1121 Er det gjennomført tilsyn med andre objekter enn særskilte brannobjekter siste år?

- a. Ja
- b. Nei

6.1122 Er det gjennomført tilsyn med farlig stoff siste år?

- a. Ja
- b. Nei

6.1123 Hvor mange tilsyn med farlig stoff er gjennomført?

6.1124 Har brann- og redningsvesenet samarbeidet med andre aktører siste år for å redusere sannsynligheten for og/eller konsekvensen av brann?

- a. Ja
- b. Nei

6.1125 Hvilke aktører har brann- og redningsvesenet samarbeidet med?

Du kan velge flere alternativer

- a. Helse og omsorgssektoren i kommunen
- b. Teknisk sektor i kommunen
- c. Plan- og bygningssektor i kommunen
- d. Boligtildelingstjenesten i kommunen
- e. Eiendomsforvaltningen i kommunen
- f. Flyktningetjenesten i kommunen
- g. Voksenopplæringen i kommunen
- h. Fylkeskommunale vernemyndigheter
- i. Det lokale el-tilsyn
- j. Riksantikvaren
- k. DSB
- l. Arbeidstilsynet
- m. Politiet
- n. NAV
- o. Andre brann- og redningsvesen
- p. Forsikringsbransjen
- q. Industrivernet
- r. Frivillige organisasjoner
- s. Andre aktører

6.1126 Beskriv andre aktører brann- og redningsvesenet har samarbeid med

6.1127 Har brann- og redningsvesenet skriftlige rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge mangler ved det forebyggende arbeidet?

- a. Ja
- b. Nei
- c. Delvis

6.1128 Har brann- og redningsvesenet skriftlige rutiner som sikrer at kunnskap og erfaringer fra hendelser kommer til nytte ved kartleggingen av risiko og sårbarhet for brann, og ved planleggingen og gjennomføringen av forebyggende tiltak?

- a. Ja
- b. Nei
- c. Delvis

6.1129 Innen hvilke fagområder har brann- og redningsvesenet forebyggende kompetanse som gjør det til en regional eller nasjonal ressurs?

Du kan velge flere alternativer

- a. Brannetterforskningsgruppe (politi, brann og DLE)
- b. Farlig stoff
- c. Undersjøiske tunneler
- d. Risikogrupper
- e. Tett verneverdig trehusbebyggelse
- f. Kulturhistoriske verdier
- g. Informasjon og kommunikasjon
- h. Evaluering av branner
- i. Annet
- j. Ingen

6.1130 Spesifiser annet fagområde

6.1131 Samlede forebyggende ressurser (utenom feieroppgaver) brukt på ulike aktiviteter siste år.

Oppgi tall i prosent. Skal summeres til 100.

Andel i % til kartlegging og planlegging

Andel i % til risikobasert tilsyn

Andel i % til evaluering av forebyggende arbeid

Andel i % til andre tiltak mot brann

Andel i % til annet

Spesifisering av satsningsområder

Persongrupper

Arbeidsinnvandrere

Barnehagebarn

Befolkningen generelt

Eldre hjemmeboende

Personer med fysisk funksjonsnedsettelse

Personer med kognitiv svikt

Personer med psykisk funksjonsnedsettelse

Rusmisbrukere

Skoleelever grunnskole

Skoleelever videregående skole

Studenter

Store menneskemengder (store arrangementer)

Turister

Annet, beskriv

Brann-risiko tap av liv/helse

Asylmottak/transittmottak

Barnehager

Boligblokker hvor brannvesenets stigemateriell er forutsatt som rømningsvei

Fengsler

Forsamlingslokaler

Fritidsboliger

Hoteller

Båthoteller

Utsteder

Store salgslokaler

Kommunale boliger

Midlertidige botilbud/boliger

Objekter med krav om maks. 10 minutter innsatstid

- Omsorgsboliger, bofellesskap
- Skoler
- Studentboliger
- Sykehjem
- Sykehus
- Campingplasser
- Cruisebåter
- Tuneller (vei, jernbane)
- Driftsbygninger med husdyrrom
- Annet, beskriv
- Brann-risiko tap materielle verdier
 - Driftsbygninger uten dyr
 - Parkeringshus
 - Salgslokaler
 - Større lagerbygninger
 - Underjordiske garasjeanlegg
 - Næringsparker
 - Trelastopplag
 - Produktiv skog
 - Annet, beskriv
- Brann-risiko tap kulturhistoriske verdier
 - "1890-gårder"
 - Fredede bygninger
 - Verneverdige bygninger
 - Områder med verneverdig tett trehusbebyggelse
 - Kulturhistoriske samlinger og museer
 - Annet, beskriv
- Brann-miljømessige konsekvenser
 - Kjemisk fabrikk/kjemikalilager
 - Avfallscontainere
 - Avfallsplasser
 - Olje-/gassanlegg
 - Uproduktiv skog og annen utmark
 - Tankanlegg
 - Annet, beskriv
- Brann-samfunnsmessige konsekvenser
 - Sprengstoffindustri, eksplosivlager
 - Flyplasser
 - Terminaler (havn, jernbane, buss mv.)
 - Datasentraler
 - Vannforsyning
 - Annet, beskriv

Vedlegg 3

SPØRSMÅL TIL 110-SENTRALENE I MELDING OM BRANNVERNET

110-sentralene fyller ut Melding om brannvernet via et skjema i rapporteringsløsningen BRIS. Under følger alle spørsmålene og svaralternativene.

1. Nødalarmering

1.2000 Hvilken type eierstruktur har 110-sentralen?

- a. Vertskommune
- b. IKS
- c. Aksjeselskap
- d. Kommunalt foretak
- e. Del av eget brannvesen
- f. Annet

1.2001 Bemanning

- Antall årsverk i sentralen
- Totalt antall ansatte i sentralen

1.2004 Vaktordning i sentralen

- Antall operatører dag – hverdager
- Antall operatører natt – hverdager
- Antall operatører dag – helg
- Antall operatører natt – helg

1.2009 Hvordan drives fagutvikling i 110-sentralen?

- a. Utvikling/forbedring av tekniske løsninger
- b. Utvikling av prosedyrer
- c. Etablering av nye arenaer for samarbeid med andre 110-sentraler
- d. Deltakelse i etablerte samarbeidsfora med andre 110-sentraler
- e. Etablering av nye arenaer for samhandling med brannvesenene
- f. Deltakelse i etablerte fora for samhandling med brannvesenene
- g. Egen stilling som fagutvikler på sentralen
- h. Egen teknisk ressurs på sentralen
- i. Gjennom systematisk evaluering av hendelser/ øvelser
- j. Initiere lokale/ regionale øvelser
- k. Kompetanseutviklingsplan for sentralen
- l. Bruke statistikk til å utvikle sentralen
- m. Brukerundersøkelser
- n. Egne utviklingsprosjekter
- o. Andre utviklingsaktiviteter
- p. Ingen utviklingsaktiviteter

1.2016 På hvilke områder har 110-sentralen en reserveløsning for drift?

- a. Mottak av nødanrop (telefoni ACQ)
- b. Utdalmering (oppdragshåndtering)
- c. Kommunikasjon med mannskaper
- d. Kommunikasjon med 112-sentral
- e. Kommunikasjon med 113-sentral
- f. Ingen reserveløsning

1.2017 Er reserveløsning for utdalarmering for 110-sentralen øvet siste år?

- a. Ja
- b. Nei

1.2018 Har 110-sentralen utarbeidet ROS-analyse?

- a. Ja
- b. Nei

1.2019 Hvilket år ble ROS-analysen sist revidert?

1.2020 Er 110-sentralens ros-analyse oppdatert i henhold til ros-analysene til brann- og redningsvesenene i alarmregionen?

- a. Ja
- b. Nei

1.2021 Har 110-sentralen rutiner for å øve operatørene?

- a. Ja
- b. Nei

1.2022 Har 110-sentralen øvd på å håndtere store hendelser siste år?

- a. Ja
- b. Nei

1.2023 Har 110-sentralen øvd på å håndtere parallelle hendelser siste år?

- a. Ja
- b. Nei

1.2024 Har 110-sentralen gjennomført øvelser med 112-sentralen eller 113-sentralen siste år?

- a. Ja
- b. Nei

1.2025 Antall øvelser siste år sammen med 112 -sentralen eller 113-sentralen

1.2026 Antall mottatte 110-anrop på 110-sentralen foregående kalenderår

**Direktoratet for
samfunnsikkerhet
og beredskap**

Rambergveien 9
3115 Tønsberg

Telefon 33 41 25 00
Faks 33 31 06 60

postmottak@dsb.no
www.dsb.no

